

Beste Vrienden,

Van uit een kleine kamer in het St. Mary's Convent aan de Kaap, op het uiterst zuidelijke punt van India en op meer dan 12.000 km. van Brussel, met een prachtig zicht op de samenvloeiing van de Arabische Zee, de Indische Oceaan en de Golf van Bengalen, sturen wij U, beste Vrienden, onze hartelijke indische groet "Wanakom". Wij zijn reeds 2 weken onderweg en hebben de indruk al een paar maanden in India te zijn.

Gedurende 14 uren zaten we in onze Boeing 707 zonder er uit te komen. Een korte tussenlanding in Kaïro (Egypte), het werd 11 u. en plots gingen alle lichten uit. De passagiers proberen te slapen, maar daar komt niet veel van in huis, want te 2 u. gaan alle lichten terug aan en wordt het ontbijt opgediend. Het is immers al 6 u 30 plaatselijke tijd en buiten rijst een prachtige dageraad op... Een volgende landing brengt ons in New Delhi op 9.250 km van huis, en te 7 u 30 belgische tijd landen we eindelijk in BOMBAY. Het is dan 12 u. indische tijd, d.w.z. dat de zon hier vlak boven ons hoofd staat en ge wordt het ook goed gewaar, alhoewel het maar 29° warm is. Op de vlieghaven verwelkomen ons een aantal vrienden, o.a. Cliffy, Mr Coutinho en een Zuster van de Jacht, Sr Wies De Roo, een zeer guitige zuster! Het is dus dinsdag 9 september. En wij die dachten dat we nu eens even zouden kunnen uitblazen... ge moet 'ns komen... We zullen slechts 2 1/2 dagen in Bombay verblijven en het programma is meer dan voldoende voor 14 dagen!

Dinsdag 9 september : een daverende rit per taxi dwars door de onmetelijke stad Bombay (7 eilanden aan elkaar). Een geklaksoneer van eerste goesting hetgeen hier verplichtend is (Horn please). We vliegen meer dan we rijden, en alle ogenblikken denkt ge dat uw laatste snik nabij is. Links van ons passereb we dragers met een berrie waarop een ongedekt lijk met volle muziek naar de brandstapel wordt gevoerd. Rechts een weinig verder wordt een kleurrijk beeld van de god Ganesh met de olifantenslurf door geschminkte dansers en zangers begeleid. We zijn immers in de 9 dagen verering van deze god van kennis en overvloed. Tussen een zee van volk vindt de chauffeur wel zijn weg, mensen springen opzij, heilige koeien - vier poten, een vel, een kop en een staart - en graatmagere dito-honden - een hoop misfie op poten - worden rakelings omzeild. In een flits zien we overal vûnzige winkeltjes - open en blootgesteld aan stof en mikroben - terwijl allerlei geluiden van valken, kraaien, luidspreker-geschetter en onophoudelijk geklaksoneer, alle gesprek onmogelijk maakt. Ja, zo geraken wij achtereenvolgens bij de Jezuiten om pakken voor missionarissen af te geven, in het Kodak House om een kwestie van filmen te bespreken, tussen de onvermijdelijke "cup of tea" met indische lekkernijen, in een agentschap om de reis van onze "nakomelingen" Gaston en Rik op punt te stellen en zo staan we dan plots vóór de indrukwekkende ingangspoort van India, tegen de zee aan. De contrasten beginnen op te vallen : ultra-moderne hotels - 2500 FR voor het gebruik van een appartement gedurende één dag en 250 FR voor een whisky - naast ongehooflijk arme mensen in krotten laag tegen de grond. Als klap op de vuurpijl werden we 's avonds voor een gehoor gebracht van een twintigtal jonge arbeiders die elk op hun beurt gedurende 1 1/2 uur vragen op ons afvuurden omtrent het leven en de godsdienstige beleving in België. Beeldt u even in hoe fit we nog waren als ons nadien een soeper werd aangeboden samen met een 15-tal mensen, en maar praten in 't engels!

Gezien de vele ervaringen en ontmoetingen die we al de volgende dagen mochten meemaken, zullen wij ons beperken tot de meest opmerkelijke belevenissen.

10 en 11 september : in Bombay overnachten wij in het huis van de SVD-Pater van Steyl : een huis met inderdaad veel stijl! Eén dezer paters wijdt zich volledig aan een Sociaal Centrum dat ter hulp wil komen aan de bewoners van de ontelbare krotwoningen. Dit Centrum richt zich tot 5 van de 306 wijken van slums in Bombay en bereikt meer dan 5000 mensen in nood. Met deze pater gaan we dan op stap en treden binnen in die krotten. Niettegenstaande hun armoede ontvangen die mensen ons zeer gastvrij en met de glimlach; in vele huisjes is het proper, in sommige regent het binnen. Een ganse familie zat op de knieën op een mat de rozenkrans te bidden. Buiten is het indrukwekkend warm, tientallen kinderen spelen met een papieren vliegerd en hebben zeker niet te veel last van nauwzittende kleren... Plots word ik gewaar dat ik door vlooiën fameus ben gebeten... en onze vriend Walter krijgt een neerduikende vliegerd recht in het oog. Amaai, hij ziet er troebel van en later zal het moeten verzorgd worden. Aan het Centrum zelf staat een rij opgewekte kinderen aan te schuiven voor broodbedeling. Brachtig om zien.

Wij hebben ook de kans om twee Weeshuizen te bezoeken. In het eerste waar 170 wezen ondergebracht zijn, maakt Sister M. Adelia een geweldige en onvergetelijke indruk op ons door de eenvoudige manier waarop zij ons te woord stond. Deze indische zuster zorgde voor de opleiding van Shabir, een vondeling die door de politie werd opgepikt en die nu 8 jaar zijnde reeds 4 maanden door brusselse ouders werd geadopteerd. Onze opdracht hier was meer inlichtingen in te winnen voor de adoptie-ouders in België. Wij vernamen dat meerdere kinderen ter adoptie werden aanvaard en eerlang zullen vertrekken.

En dan weer per taxi naar een andere slum-wijk. De opschriften in de taxi zelf zijn soms opvallend : "Betrouw op God" en "God is groot". De meeste chauffeurs zijn moslims; een reis per taxi doorheen Bombay is spot-goedkoop voor onze begrippen : voor 3 roepies (= 15 FR) hebt ge wel een half uur gereden eh ... duizend angsten uitgestaan.

Tussen andere bezoeken in kwamen we in het "Family Planning Centre" terecht. De hoofddokter PAI, een beroemdheid over gans India, ontving ons zeer vriendelijk en vroeg ons, merkwaardig genoeg, over hoeveel tijd WIJ konden beschikken! Onmiddellijk werd een cup of tea besteld en kregen we het volgende te horen :

- " - in 1965 waren er in India 500 miljoen inwoners; voor 1975 werd gerekend met een aangroei van 130 miljoen, hetgeen door de werking van de verschillende Centra kon beperkt worden tot 113 miljoen. Er werd 17 miljoen mensen doorheen die jaren gesteriliseerd.
- in deze aktie zijn 96.000 mensen betrokken en het grootste Centrum is in Bombay.
- indiërs houden veel van kinderen, deze vormen een veiligheid voor de oude dag, er is immers geen sociale voorziening...
- in Europa volgde de Family Planning uit de Sociale Revolutie; in India daarentegen wil de Family Planning de Sociale Revolutie vooruit zijn.
- na de ingreep kunnen de patiënten na 4 à 5 uren naar huis. "

De dokter liet ons nadien binnen in de operatiezaal, in een voorlichtingsklas en in een bureel waar gewerkt wordt aan publiciteit en affichen. Bij het afscheid kregen wij een massa dokumentatie mee.

(Een dik insekt komt juist het schrijfmachien binnengekropen, maar met het machien onderste boven te draaien heb ik het er uit gekregen!)

Ja, verder hadden we ook lunch bij de ICM-zusters - onthoudt dat ICM wil zeggen : zusters van de Jacht in Heverlee, een Missie-congregatie. Een zeer joviale gemeenschap daar in Bombay. Die zusters houden zich bezig met de doofstomme kinderen en we komen er later in november terug, want Zr Godelieve wil ons haar projekt uitleggen in verband met het onoverzienbaar probleem van de tewerkstelling bij de jeugd. Alhoewel alle conversatie hoofdzakelijk in het engels gebeurt, komt de vlaamse jovialiteit goed aan bod. Er wordt een deftig stukje gelachen...

Tussenin programmeerden onze vrienden ook het bijwonen van een filmvertoning. Een belevenis op zich zelf! India is immers de grootste producent van filmen ter wereld. Maar wat voor filmen. De zaal leeft wel goed mee vooral bij vechtpartijen, hetgeen ons het indutten belette, maar verder vonden wij de film oer-vervelend en fleps van kleuren...

Om dit relaas over Bombay te besluiten, kunnen we nog vertellen dat we de 2 laatste avonden bij interessante indische families hebben doorgebracht met leerrijke gesprekken. Zij hadden er veel familieleden op uitgenodigd.

Vrijdag 12 september : Te 4 u 30 op! Na een rustige vlucht van 1 u 30 brengt de Caravelle ons veilig in BANGALORE, op 880 km van Bombay. Een gans andere natuur en kontekst. Gedaan met het lawaai. Palm- en banaanbomen, een weelde van prachtige en grote vlinders, kleurrijke vogels, een massa valken en papegaaien, maar... pas op voor de slangen. Op zeer veel plaatsen hoge mieren-hopen - termieten - in vuurrode grond en... aandacht voor de cameleons! Wij voelen ons direkt thuis bij de ICM-zusters waar we hier verblijven. Een kleine gemeenschap met ~~een~~ slechts één vlaamse zuster, maar wat een geest van verstandhouding met de indische zusters! Hun school verstrekt onderwijs aan doofstomme kinderen met aangepaste apparatuur. Voor Walter is het een plezier om al die lieve snuitjes op film te brengen... zelfs ook van de zusters! 's Avonds werd Eucharistie gevierd op z'n indisch, zittend op de grond, en omringd door brandende olielampen en wierookstokjes.

Zaterdag 13 september : Op het ogenblik dat Walter ontwaakt schettert de muziek van de River Kwai "... er ligt 'n aap in 't bed" en stappen 137 kinderen in kleurrijke kledij aan zijn venster voorbij. In de dag begeven we ons op we naar de verder afgelegen stad in een moto-ricksha, een moto met kabien voor 2 personen. Opgelet, houdt u goed vast en daar vliegen we weer. We bezoeken een belangrijk katholiek centrum, waar onder leiding van de grote denker Amalopavadas - sekretaris van de laatste bisschoppensynode in Rome - gezocht wordt om de waardevolle elementen van het hindoeïsme met het kristendom te verzoenen. De karakteristieke bouw van de kapel in hindoe-stijl is er een sprekend getuigenis van. - We maken nu kennis voor de eerste keer met de echte Moesson : het stortregent, een echte zondvloed. We moeten nadien al springend riviertje omzeilen en lopen even binnen bij de andere ICM-zusters in de stad. Bij ons aankomst schrikken we even op door een enorme valk die vlak vóór onze voeten neerduikt achter zijn prooi... Onze tocht eindigt in een zeer typische handelstraat waar allerlei artikelen in koper en sandelhout - met zijn aangename geur - verkocht worden. 's Avonds hebben we nog een zeer interessant gesprek met een jonge hindoe omtrent kristendom en hindoeïsme. Een kristelijke monnik komt bij hem als vriend aan huis en leerde hem het volgende gebed dat hij ons citeerde : "Heer, wij brengen U onze morgengroet. O Allerhoogste, inspireer ons tot echte broederliefde" -

14 - 15 september : COCHIN. Nu volgt een vlucht met een schroefvliegtuig van het type Viscount. We vliegen op veel lagere hoogte en kunnen veel meer van het landschap genieten : enerzijds de oostelijke bergketens en anderzijds de kuststreek met eindeloze bossen ~~ap/~~ palm- en cocosnootbomen. Na een zacht tussenlanding in Coimbatore komen we veilig in COCHIN aan, weer 350 km verder. Een indische carmeliet, Fr Angel Mary wacht ons op, vergezeld van 3 vrienden. En weeral de wagen in om het Museum van de Maharajah te bezoeken, de Synagogue en de joden-wijk, en verder de Kerk van St. Franciscus Xaverius, die hier woonde in de 16^e eeuw en door een tunnel naar de kerk ging omwille van de vijandigheid van de plaatselijke bevolking. In het midden van de kerk : het graf van Vasco da Gama, gestorven in 1524 en later in 1538 overgebracht naar Portugal. In deze kerk treft ons de langs beide kanten opgehangen reuze-waaiers in stof, die van buiten uit in beweging werden gebracht en die nu, na 300 jaar, nog dienst doen. In de sacristij beleven we veel pret bij het doorlezen van de hollandse Doopregisters, met zeer spitse opmerkingen, uit de 18^e eeuw.

En nu eindelijk wat ontspanning : een boottocht van meer dan 2 uren door de haven en tussen de ontelbare eilanden van de binnenwateren. Zeer kleurrijk schouwspel : overdekte slangboten, zeer oude chinese vissersnetten en dito hoedjes, mensen die langs de kust hun was aan 't "slaan" zijn en prachtige landschappen van banaan- en cocosnootbomen. We zijn in de Staat KERALA, genoemd "de tuin van India". Wij gaan aan land op een eerste eiland, en worden bij een familie vergast op allerlei eigenaardige schotels. Het weer is heet en zwoel. Terug ons bootje in en dan naar het eiland VARAPUZHA waar we gaan verblijven in het klooster van de Paters Carmelieten. 's Avonds worden we in een soort parochiezaal verwacht waar sketches en liederen en dansen opgevoerd worden. 600 kinderen samengedruimd op de grond, en wij beiden van voor op zetels als 2 Maharajah's. My God! Grote vledermuizen vliegen rond. Wij beleven minstens zoveel pret aan het bestuderen van die honderden zalige snuitjes als aan het gebeuren op het podium. Nadien naar "ons" klooster, gebouwd door de portuguezzen 300 jaar geleden. Beeldt uzelf maar in wat een comfort! Walter krijgt de meer comfortabele kamer van de bisschop toegewezen met 6 grote vensters, terwijl ik zelf een klein monniken-cel "mag" betrekken.

's Anderendaags bezoek aan het eiland. Zeer kleine huisjes in palmbomen. Fr Angel Mary beoogt de bouw van nieuwe huisjes in baksteen - 2000 Rs = 10.000 FR - en de herstelling van andere huisjes : 1000 Rs = 5000 FR. De huisjes rotten immers weg door regelmatige overstromingen, tot knie-hoogte toe. Terwijl we rondwandelen horen wij een concert van krekels en zien we blije kinderen naar school toegaan. We lopen even binnen in een werkplaats waar 75 meisjes allerlei artikelen uit palmbomen vervaardigen.

Een roeiboot brengt ons terug naar het vasteland, van waar een gereedstaande VW-bus ons terugvoert naar COCHIN, doorheen een industriegebied. Evenals in België : sterke pollutie, ge ziet bijna geen palmbomen meer. Ontvangst en lunch op het aartsbisschoppelijk paleis van latijnse ritus. Na de lunch komt de aap uit de mouw en vraagt de bisschop ons hem te gedenken voor zijn projekten op bepaalde eilanden... De lunch namen we hier, maar overnachten doen we in het ander bisschopshuis vlak ernaast, namelijk dat van Syrische ritus. Als we daar binnenkomen zijn we getroffen door de meer joviale en open sfeer. De hulpbisschop Mgr Mankuzikhari is een zeer charmant mens die ons begroet als oude vrienden en ons op de rug slaat. Hij studeerde vroeger nog in België en toont ons fier zijn dagboeken, deels opgevreten door witte mieren.

In Cochin bezoeken wij nog een zeer groot kompleks waar 1000 meisjes tewerkgesteld zijn. Slechts één voorwaarde wordt gesteld om aanvaard te kunnen worden : "arm zijn". En toch... hoe fris komen zij allemaal voor. En dan weten dat er verscheidene onder hen regelmatig flauw vallen van de honger... We konden onze ogen niet geloven van de kleurrijkdom van zoveel verscheidene kunstvoorwerpen, die zij maken uit de vezels van palmbomen : handtassen, deurmatten, onderleggers, geldbeugels enz... De meisjes verdienen wat geld naar gelang hun prestaties : 5 tot 6 Rs. per dag. U moet weten dat zij met deze 25 à 30 FR per dag de enige kostwinners zijn van hun familie. We hadden een zeer goede indruk van de organisatie : veel tucht - speciaal in die werkplaats waar 207 meisjes aan 't werk waren - overal lachende gezichten met spierwitte tanden en zo beleefd en blijk gevend van een ingeboren cultuur : zij veren recht als ge binnenkomt.

O ja, nu moeten we absoluut naar de oogspecialist voor Walter, anders gaat hij nog alles dubbel zien... Na 3/4 u. wachten wordt hij door een zeer knappe en sympatieke dokter verzorgd voor conjunctivitis, een zeer verspreide ziekte in India. Ik zal hem dan 2 x per dag de "zalving" geven, maar weest gerust, het is niet de ... laatste! En maar gieten ondertussen... tot diep in de nacht...

16 - 21 september : De allerzuidelijkste hoek van India.

Tot hiertoe hebben wij u een beschrijving willen geven van onze eerste indrukken wat betreft leefwijze en onthaal in India; wij vallen voortdurend van bewondering in verwondering... We zullen verder in telegramstijl schrijven.

16/9 : Bezoek aan Weeshuis. De adoptie van Josy Rashmi, vondeling van 5 maanden, wordt geregeld voor een dokter in Zaïre, die onze werking ook steunt.

170 km lange vliegreis over overstroomde gebieden naar TRIVANDRUM. Eens te meer ICM-zusters. Wandeling langs de lage vissershutjes aan de kust. Inhuldiging van een werkplaats voor jongens, waar ik de stroom mag inschakelen. Gevolgd door een vloed van spreekbeurten waarin onze namen vermeld worden - handgeklap - maar waarvan we geen iota van begrijpen...

Op de toilet van onze kleine "gedeelde" kamer worden we verrast door een handgrote giftige spin met 8 poten! Zij leefde niet lang en...gelukkig.

17/9 : Bezoek aan het Dispensarium van Sr Margaret, die al 36 jaar ten dienste staat van de armsten der armen. En zij schoven aan, vol wonden...

Op het strand komen de vissers juist aan met een reuze-vangst. Lange magere zilveren vissen : 3 vissen voor 1 roepie (= 5 FR)

Lange reis per wagen naar MULAGUMOODU : een heel kompleks van de ICM-zusters.

Wat is er hier in India toch al gewerkt door onze vlaamse missionarissen!

Onze goede Zuster Henriette De Naeyer uit Antwerpen - ook meer dan 40 jaar in India - begeleidt ons overal en waakt over ons als een echte engelsbewaarder!

Duizenden jongeren worden hier opgeleid en aan werk geholpen, ook thuis.

Zeer getroffen door de 4 zieke en toch zo opgeruimde oude zusters, alle uit West-Vlaanderen, die meer dan 60 jaar in India verblijven en nooit weergekeerd zijn. Eén van hen is reeds 20 jaar blind.

We stoppen even te THUCKALAY waar we de grondvesten bezoeken van 3 nieuwe huizen en de zeer grote waterput in het midden van het dorp, beiden deel uitmakend van één onzer projekten. Een ontzaglijke kleurrijke menigte stond rond de put opgesteld, waarin een gedenksteen ingemetseld was met het opschrift :

Fr. Croegaet Memorial. Walter deed opmerken dat er nog maar alleen RIP ontbrak!

En dan weer op reis naar NAGERCOIL, waar een sympatieke vloot ICM-zusters ons koninklijk ontving.

18/9 : Rondrit van uit NAGERCOIL. In een anneks van het bisschopshuis : opslagplaats van een enorme Amerikaanse voedselstock. Lading van camions. Zeer sterke controle vanwege de staat. 50.000 arme mensen in de omliggende dorpen worden van hieruit bedeed.

TIRUMALAI : centrum van sociaal dienstbetoon aan de voet van een hoge berg, onder leiding van de brusselse Fr. James en zuster Lieve Vandewalle. Deze stoere pioniers lukten erin op 3 jaar tijd 119 van die centra op te richten. Een formidabel antwoord aan de nood van de bevolking. Niet te verwonderen dat Fr. James een stuk van zijn gezondheid bij inschiet.

Met de bestelwagen worden wij langs een onmogelijke weg de berg opgevoerd naar de ASHRAM = hier leven een aantal monniken op zeer sobere wijze, en door hun eenvoud hebben zij de toenadering tot de achterdochtige pottenbakkers van het nabijliggende dorp verwezenlijkt. Op de terugweg bezochten wij die dorpsbewoners aan het werk. 95 % ongeletterden, 20 % kindersterfte.

MUTTOM : De waalse priester-ingenieur P. Gillet, op z'n indisch gekleed, ontvangt ons hartelijk en laat ons zijn eenvoudige scheepswerf voor vissersboten bezichtigen. Er wordt hier ook aan opleiding gedaan van sociale assistenten, die een grondige training krijgen en zelf tot verschillende godsdiensten behoren. Vermeldenswaard de tekst op het bord: "Leer uw moeilijkheden verbergen achter een aangename glimlach" -

P. Gillet toont ons zijn meditatie-rots aan de zee, terwijl de zon in een oneindige rijkdom van kleuren ondergaat...

19/9 : Rond 4 u 30 worden we gewekt door de klagelijke stem van de Muezzim = de gebedsstonde van de Moslims, door luidsprekers van uit de minaret uitgezonden. En dan de dagelijkse stadssirene van 5 u., het enige uurwerk van de meeste inwoners in Nagercoil. Na de vroegmis en ontbijt zijn wij te 8 u. reeds op weg naar het verafgelegen KULASEKARAM. Daar ontmoeten we Zr Felicie en gaan met haar op... kerkentocht! Die zuster is immers fel bezorgd met het probleem van de gemeenschapsvorming en ontwikkeling in de omliggende dorpen. Een kerkgebouw is een gemeenschapsplaats voor samenkomst en inspiratie. Zoals we konden vaststellen worden de mensen van daar uit beïnvloed. Hoewel Zr Felicie 80 jaar oud is en 51 jaar in India, steekt ze vol plannen voor de toekomst, ze komt zeer jong voor en doet ons denken aan Cardijn... In Kulasekaram zien we voor het eerst cacao, koffiebonen, ananas en peper, en kleurrijke colibri's fladderend vóór de bloemen. Wij bezoeken nog een werkplaats van kunstig borduurwerk - allerhande vogels precies met de hand geschilderd - In een daverend onweer trekken we terug naar Nagercoil, waar we 's avonds ons hartje kunnen ophalen in een zangstond. Beeldt u in dat een indische zuster de stonde inzette onder het neuriën van "Kempenland".

20/9 : 's Morgens in volle zon onder regenscherm de stad in, op zoek naar een mini-cassette, want we vinden de godsdienstige zang van de indische zuster Cecily zo mooi, dat we die op band willen nemen. Wat dan ook gebeurt. En nu met pak en zak op de bus. Een enige ervaring op zich zelf. Geen zijvensters in de bus en een tocht van 1 uur voor 3,25 FR! Ja, zo bereiken we het meest zuidelijke punt van India, bij het samenvloeien van 3 zeeën : de Arabische zee, de indische oceaan en de golf van Bengalen. In het ICM-klooster treft ons de tekst: "Iemand gelukkig maken is iemand beter maken" - van de stichteres. Op het laatste eiland van India dat we per boot bereiken, bezoeken wij boven op de rots het monumentale gedenkteken van de grote indische mystieke VIVEKANANDA die ons o.a. leert vóór elk woord of daad ons de vraag te stellen: "Is het waar? Is het liefdevol? Is het opportuun?" - Wij krijgen de kans om een enige zonsopgang in technicolor te fotograferen, en we vliegen aan ons schrijfmachine om uren aan dit verslag te typen, dat we op zondag 21 september afwerken en u graag toesturen met onze hartelijke indische groet "WANAKOM" !

A. Legeest, A. Legeest

22 - 23 september : Met spijt verlaten wij de rustige oase, "onze" Kaap van de goede Hoop, in het uiterste Zuiden. Als we gepakt en gezakt klaar stonden om op één km. de bus te nemen, werden we blij verrast door de komst van de "van" = camionnette. En we zijn weeral op weg via Nagercoil naar TRIVANDRUM, 120 km verder. Hier hebben we de kans om het Sociaal Centrum van Zuster Anneke De Naeyer te bezoeken : de werkplaatsen voor boekbinding en borduurwerk. Wat een primitieve uitrusting, om een antikwaar het water in de mond te doen krijgen... Eerstdaags worden er gelukkig nieuwe naaimachines verwacht. Tussen al de frisse gezichtjes van die arme meisjes trof ons een geval van witte melaatsheid. - 's Anderendaags 's morgens vroeg er uit, want we willen de broodbedeling aan 200 kinderen niet missen. Het regent pijpenstelen. Maar ze komen er door; het is zielig om zien hoe die doodarme dutskens, waarvan er sommige een baby aan de heup meesleuren, van ver hun 2 sneetjes brood komen halen. - 's Namiddags, gaan we naar de vlieghaven om vrienden uit Bombay te begroeten, die ons naar Ceylon zullen vergezellen. Ten strengste verbod om foto's te nemen. Zoals alle goede belgen zien we toch de kans om een pracht-opname te maken van de landing..!

En 's avonds bij zonsondergang met een 20-tal jonge vissers het strand op; zij hebben ons immers een primeur beloofd aan de pier. Oppassen waar ge uw voet zet tussen de vissershutten op het strand, want toiletten zijn er niet... Aan de punt van de pier gekomen, springen 2 jongens rechtopstaande 10 m. diep de kolkende arabische zee in. Dat is immers hun manier om hun bootjes -echte notenschelpen - te vervoegen, die zijn bij onstuimige zee ver uit de kust van op de pier met touwen vooraf neergelaten. De jongens vertellen in hun gebroken engels, maar met wat 'n vuur, over hun avonturen op zee. 's Avonds varen zij om 9 u. uit, slapen aan boord terwijl de golven overspoelen. Ze nemen met zich mee een plastieke zak met mondvoorraad en droge palmbaren. Deze laatste doen dienst als fakkel om niet te worden overvaren bij het naderen van een oceaaneus. Wanneer ze 's morgens afgemat rond 8 u. met hun karige vangst binnenvaren, is het tijd om naar het Centrum van Zr Mercy te komen, en te leren lassen en vijlen. Hun opzet is zo vlug mogelijk het harde vissersleven vaarwel te zeggen door het aanleren van een beroep. Ge moet die frisse geestdriftige jongensgezichten gezien hebben, en hun ambitie gepeild hebben, om overtuigd te zijn dat er hier te helpen valt.

24 september : Is het te verwonderen dat we ook hier een stuk van ons hart verloren hebben ? Ja, de achtjarige misdienaar Patrick stond er bij te snotteren als we van die opgeruimde zusters en jeugd afscheid namen. Nu is het menens voor het eiland CEYLON - SRI LANKA. Om over die eindeloze doeane-formaliteiten te zwijgen, de vlucht over de mozaiek-kleurige zuidpunt van India was zelf op de open wond! Verrukkelijk schoon! En zeggen dat onze 2 vrienden Gaston en Rik op hetzelfde ogenblik het indisch luchtruim doorkruisen met dezelfde bestemming. Inderdaad, één uur na onze aankomst in COLOMBO, gebeurt de lang verbeide koppeling van de 4 cosmonauten. Volgt dan een blitz-bezoek van de hoofdstad aan boord van een overvolle jeep. Reusachtige vledermuizen volgen ons...

Gedurende de 5 volgende dagen, 25 tot 29 september, doorcrossen wij het centrale bergland van CEYLON. Wat een comfort! Echt een schotse reis : met negen, soms zelfs met tien, in een - zeggen en schrijven - één jeep! En we zijn op weeral op weg voor honderden kilometers.

Het wordt een zoektocht naar de herkomst van de kop thee. Laat ons toe de feiten, ervaringen en indrukken die wij in de thee-plantages opdeden, in één verhaal te verzamelen:

In een gutsende regen - 't regent hier van mei tot december - rijden we door een onherbergzame wilde bergstreek, tussen de terrasvormige struikaanplantingen. De pluksters met grote mand op de rug zijn aan het werk, zij pitsen van elke plant de bovenste licht groen gerijpte blaadjes. Elke 7e dag gebeurt hetzelfde werk aan dezelfde struik. Terwijl wij druk aan het filmen zijn, komt de manager van de tee-plantage in een prachtige wagen opduiken. Hij heeft het toezicht over 76 plantages. Als gewikkst zakenman neemt hij het initiatief van onze gids Chandru over en troont ons mee naar één van "zijn" fabrieken. Daar krijgen we de kans om het volledig proces te volgen van blad tot thee. Als besluit van dit bezoek nodigt hij ons uit in zijn reuze-villa, enig gelegen op de top van een heuvel, omgeven door een kleurrijk park. Met een vloed van woorden probeert hij ons te overtuigen dat hij menslievend werk verricht. Al de tewerkgestelden beschikken over gratis behuizing, regelmatig loon en goede scholen vóór de kinderen. Fier nodigt hij ons uit een bezoek te brengen aan zijn model-hoeve, maar niet zonder vooraf met hem en zijn familie de lunch te gebruiken. Wat wij niet wisten, maar hij maar al te goed, beneden in het dorp stond de ganse bevolking al een paar uren op onze komst te wachten. Het bezoek aan fabriek en villa was immers in het programma niet voorzien. Chandru, die wel op de hoogte was van de verwachtingen van het volk, ketste de uitnodiging kordaat af. Na tien minuten gehots en gebots staan we midden tussen het doodarme volk. Wat een hartelijke verwelkoming aan de grens van het dorp : niets dan lachende en opgeruimde gezichten. Stoetsgewijs, muziek ~~e/v~~laggen op kop, trekken we, gevolgd door een ontzaglijke geestdriftige menigte, naar het enige en onderkomen klaslokaal. Als we goed en wel op onze stoel zitten, stellen ze vast dat er maar een heel klein deel van de menigte binnen kan. We verhuizen in de grootste verwarring naar een afdak. Als de eerste spreker eindelijk het woord neemt, begint het te stortregenen. Gevolg: nieuwe verhuis. Van de nabijgelegen fabriek wordt de deur opengebroken, en worden we tussen de massa mee de grote hall binnengedreven. Ons oog valt op de achteraan opgestoken vlag, waarop twee handen met verbroken keten en er onder een weegschaal afgebeeld staan. Tijdens de nu volgende redevoering dringt de betekenis hiervan eerst goed tot ons door. Terwille van ons bezoek wordt de historiek van de thee in het kort samengevat: Vóór 130 jaar werden de beste werkkrachten van Zuid-India door de engelse bezetters met allerlei schone beloften naar Ceylon gelokt. En nu, na zoveel jaren slavenwerk en uitbuiting, worden ze als staatloze burgers omwille van politieke overeenkomsten het land uitgewezen, terug naar India, een voor hen onbekend vaderland. Zij zullen nog armer terugkeren dan dat hun voorouders gekomen zijn.

Tot slot nodigen Chandru en Father Ciampa ons uit om de woningen te bezoeken. Deze Father leeft midden tussen hen : een rijzige italiaanse figuur, die de kunst heeft met milde humor te relativieren. Hij maakt op ons een onvergetelijke indruk. Terwille van hem worden wij zo hartelijk ontvangen. Omgeven door een bende schattige kinderen, wijst hij ons voortdurend op allerhande ziektegevallen : " Met deze jongen ging ik 7 maal naar Colombo, 200 km ver, voor operaties aan beide benen; maar kijk eens naar het resultaat ...", en fier heft hij het mannetje op. " Zie die verkleurde haarbossen, de bruine vlekken in de ogen van zovelen, en al die kinderen met hun dikke buiken vol wormen, allemaal gevolgen van ondervoeding. Onlangs kwam een moeder mij fier het resultaat tonen van het door mij toegediende wormpoeder : twee handen vol vingerdikke wormen. " Bij het zien en vernemen van dit alles, kunt ge u wel inbeelden dat onze eetlust weg was...!

Al wandelend staan we plots vóór een lange vuile kiekenkwekerij. Neen, hier is het wel dat die mensen moeten wonen. Dat hebben we nog nooit gezien. Stel u als belg nu even voor dat er van uw huis niets meer overblijft dan een fietsenkot, 3,50 bij 3,50 m. Zulke vertrekken zijn aaneengerijd tot op lijngebouwde huizenblokken - line-rooms genaamd. In elk van deze vertrekken, zonder daglicht, wonen gezinnen met 5 à 9 kinderen. Daar gebeurt alles : eten, vuur maken, wassen, slapen, ziek zijn en ... sterven. En dit alles bij het licht van een walmende olielamp, bij volle dag.

" Toiletten zijn proper, er zijn er geen! - sic Ciampa - Vóór dag en dauw verdwijnen de bewoners heel diskreet met een potje water in de bossen. Gelukkig hebben ze bij dit alles geen last van lekkende kranen, want voor het water zijn ze aangewezen op een fikse wandeling. " -

Voor ons, oververwende westerlingen, herleeft thans het verhaal der concentratiekampen. 625.000 van die mensen worden het land uitgewezen. We zullen de repatriëring van een kleine groep onder hen op de voet volgen. Alvorens echter te vertrekken, krijgen we nog de kans om het verschil van leefwijze vast te stellen bij de vissers in NEGOMBO. Onder een hete zon varen we even uit in de lagunen. Deze mensen hebben het dan toch veel beter dan de theeplukkers.

En nu, op 29 september, te 18 u. stappen we de THALAIMANNAR -"EXPRESS" op, die er maar 11 uren overdoet om ons 350 km. verder te brengen. Confortabel, in een 2^e klas-slaapwagen van lang vóór de eerste wereld-oorlog, en bij het voortdurend gefluit van een puffend lokomotiefje en oorverdovend wielgeknars, schokken we van het een station naar het andere. Op de perrons en tussen de sporen hopen bedelaars; kinderen en honden kruipen onder de trein, dieven hijsen zich op tot vensterhoogte en geroep van reizigers omwille van verdwenen bagage. Vieze karretjes met van alles oneetbaars rollen ons venster voorbij. Lezen is onmogelijk bij het licht van zulk een piereverdriet en van slapen is er vanzelfsprekend geen spraak. En dan maar bukkend door ons raamke staren naar de honderden vuurvliegen, die als sterren oplichten in de nacht.

Te 5 u. 's morgens - 30 september - verlaten we de trein samen met de uitgewezen indiërs. Te 8 u. beginnen eerst de doeane-formaliteiten, vooraf de toeristen. Tijd genoeg om het droevig beeld te overschouwen van die wenende en toch gelaten gezinnen, neergehurkt tussen hun schamel bezit, verpakt in kartonnen dozen. Te 13 u 15 vertrekt de maalboot. Op dat ogenblik pas worden de vergezellende familieleden op de pier toegelaten. Wat een hartverscheurend drama ! De meesten zullen elkaar nooit meer weerzien. Wuivend en wenend verdwijnen zij uit het zicht. Na 3 1/2 u. varen komt INDIA in 't zicht en ligt ons schip voor anker. We zijn nu verplicht over te stappen in zeer oude voortgesleepte vissersschuiten, tot zinkens toe opeengepakt... Father Thomas staat ons al uren op te wachten aan het strand. Hij is een zeer bekende figuur in India, als nationale proost van de kristelijke arbeidersbeweging, en hij treft ons door zijn eenvoud en hartelijkheid. Het duurt echter nog één uur alvorens we hem kunnen begroeten, gezien de altijd durende tol-formaliteiten. Wij zijn in RAMESHWARAM : een eiland enkel verbonden met het vasteland door een 3 km. lange spoorbrug, enkel spoor, die praktisch alleen berijdbaar is bij windstilte. Vandaar geen auto's en we zijn dus verplicht, op weg naar het station, onze toevlucht te nemen tot het afhuren van twee zeer kleine fel beschilderde paardenkarretjes.

Als we eenmaal halfliggend gezeten zijn, begint plots een wilde wedloop tussen de twee koetsiers. Hetgeen moest gebeuren gebeurt : de voorbijstekende koets stoot eerst een fietser tegen de grond om vervolgens in volle galop tegen een stilstaand koetsje aan te beuken. Gevolg : paard op de grond en één der berries gebroken. Wij overleven het ! Eenmaal in de trein, begint een zeer romantisch maar tevens beangstigend tochtje. Op de brug beleven wij nl. DE emotie van de dag. Tegen de waanzinnige snelheid van 6 km./uur tuft ons stoomtreintje over de kilometer-lange brug "der zuchten". Het geeft ons werkelijk de indruk over de zee te rijden : water vlak naast ons en onder ons ! Zo belanden we tenslotte, na een 24 u.-lange reis, boordevol avonturen, in het MANDAPAM-CAMP. We hebben 2 dagen de kans om de uitwijkelingen die met ons de reis meemaakten, te interviewen. Hier worden ze toch op een menselijke manier opgevangen. Hoewel het weken wachten wordt alvorens zij een definitieve verblijfplaats zullen kunnen betrekken.

Van 2 tot 7 oktober wordt het een expeditie-tocht, onder een blakende zon, in het opvallend droge district RAMNAD. Van al de bezochte plaatsen konden we verschillende kleine projecten weerhouden :

- schrijfmachines in Tamul-schrift, ter vervanging van totaal versleten engelse modellen.
- enkele naaimachines voor kleine jongens (!)
- materiële mogelijkheid tot aanleggen van rijstvelden door en voor kreupele kinderen.
- ontginnen van twee met stenen bezaaide akkers door en voor de melaatsen.
- tewerkstelling van mensen in de slums van MADURAI.
- het aanschaffen van schapen, met vooruitzicht op vermenigvuldiging, als voedsel voor weeskinderen... Een aangrijpend lied van een weesjongen met een heldere sopraan-stem, was hun dankbetuiging.
- het boren van een waterput, voor een home van 87 doodarme kinderen, die dezelfde kleine ruimte moeten gebruiken als klas en slaapgelegenheid : hoe kunnen zij er alle 87 een slaappleats vinden ?!

Wat een verwelkoming in MADURAI-stad ! Op zondagavond 5 oktober waren we verrast in de bomvolle katedraal zoveel biddende en luid zingende mensen aan te treffen, tijdens de Mis opgedragen samen met onze vriend Fr Kulandairaj. Deze pastoor-jezuïet zorgde nadien voor een onvergetelijk openlucht-programma ter onzer ere. Spijtig dat onze vriend Rik ons vroegtijdig moest verlaten, om de nachttrein te halen naar Madras. De kerk stroomde leeg en van op het podium konden wij genieten van een duizendkoppige massa karakteristieke gezichten, en de ~~ke~~ veelkleurige sarees. We werden overladen met guirlandes en vergast op een programma van perfect uitgevoerde indische dansen en zangen. Na een reeks dankwoorden werd de avond besloten met een koorden-volksdans verzorgd door de Universiteitsstudenten.

Eindelijk KODAIKANAL, onze lang verwachte pleisterplaats !

Een 40 km lange beklimming door een woest maar toch verrukkelijk landschap, bezaaid met meterdikke en torenhoge eucalyptus-bomen brengt ons meer en meer verkoeling. Wat een pret bij de verfilming van de snuiten-trekkende apen en wat een weelde van kleurrijke vlinders, als vogels zo groot ! Wij bereiken de top op 2.300 m. en ~~de~~ gelijk de oase van de ICM-zusters. Hier vallen we met ons ... in de goede boter. Het is er zo goed en het klimaat is er zo aangepast, dat we op slag beslissen hier een dag langer te blijven.

7 tot 10 oktober : Rust in KODAIKANAL. Tevens evalueren we ook het project van huizenbouw voor de bergbewoners.

Onze hartelijke groeten, en tot in BANGLA DESH !

A. Bergman *M. de Vries* *Garten*

verslag n° 3

O levensblijve Zusters Aloysia (78 jaar) en Pudentienne (83 jaar) : gij hebt ons hart gestolen; wij hebben ons hier echt thuis gevoeld. Weet dat KODAIKANAL voor ons een symbool zal blijven : wafels, fritten, pannekoeken, een zalig fris klimaat en ... een zeer grote bekommernis voor de armen. Maar ja, zelfs aan het schoonste liedje komt een eind.

Zaterdag 11 oktober : Met de wagen en onze goeie gids, Zuster Agnes Logghe, op weg naar DINDIGUL, 120 km., waarvan 40 km/ontelbare haarspeldbochtjes om onpasselijk te worden en dan plots weer die hitte : de blauwe vallei. Eeuwenoude dreven met dikke grillige bomen, ingebed in een prachtige vallei omzoomd met ~~het~~ blauwachtige rotsheuvels. Verteld werd dat er in Dindigul sinds 3 jaar geen/serieuze Moesson-regen meer gevallen is. Het is hier dan ook zeer zeer droog... Een korte halte geeft ons de kans te lunchen en het prachtwerk van de ICM-zusters in het Hospitaal te waarderen. En dan begint de serieuze tocht naar TRICHY. Onderweg rond 4 u. een bons, een schok en eindeloos getoeter van onze driver (chauffeur) : als we terug tot bezinning komen, hangt de motorkap die ook in India normaal vooraan op de wagen ligt, in de rechterpol van de chauffeur. Dankzij een ongelooflijk manoeuvre kan de kap vastgehouden en de wagen tijdig gestopt worden. Met een hoop indische vindingrijkheid en...koorden wordt de kap op zijn plaats gehouden en we draven weer verder. Nauwelijks een half uur later worden we aangenaam verrast door een "platte band". Al de bagage uit het koffer en er wordt een reserve-band van meer dan twijfelachtig alooi opgediept. Voor zonsondergang geraken we dan toch in TRICHY.

Zondag 12 oktober : Een zeer gevuld programma. Bezoek aan een slum-schooltje dat 5 maal in één/onzer scho~~len~~ in kan. 820 kinderen in onooglijk kleine ruimten 50 tot 80 leerlingen een plaatske moeten vinden. In de tweede slum-school zitten meer dan 1200 kinderen. Vroeger gooiden de apen regelmatig met dakpannen naar de kinderen; dankzij uw medewerking staat er nu een gloednieuw dak en werden de houten kasten - opgevreten door de ratten - vervangen door nieuwe metalen meubelen. Hier en ook elders in de stad worden voor ons kunstvolle dans- en zangspelen opgevoerd. - Volgt dan een sauna-tocht door de slums zelf : echte stallekens van Bethlehem. De vergelijking gaat volledig op, want het vee maakt hier overal deel uit van het huishouden. De hoofdonderwijzer trekt ons overal mee binnen. Uw hulp vindt hier zijn bestemming door de handen van de oude franse Zuster Augusta in de vorm van klederen, voedsel en medicijnen. Het bezoek aan drie kolleges van de Holy Croes-Sisters brengt wat verademing en tegelijk een zeer aangename verrassing : we wisten niet dat ook zusters zo kunstvol de sierlijke indische dansen en zangen konden uitvoeren. De deugd droop van hun gezicht af. - Als we dan doodmoe eindelijk "thuis" komen bij de ICM-zusters, staan verschillende personen aan te schuiven om hun projecten voor te leggen. Allemaal even waardevol ... maar we moeten hen ontgoochelen, we moeten ons immers beperken. Wij gaan echter wel in op het verzoek van Zr Francine om een gesprek te hebben met haar 32 novicen. De wagen in en op weg naar het noviciaat, waar die meisjes met oneindig indische geduld al blijkbaar een heel tijdje op ons zaten te wachten. Wat een aandacht! We behandelden o.m. het probleem der uitwijkelingen uit SRI LANKA, en 2 novicen afkomstig uit dit land schenen van de toestand niets af te weten. Een oproep werd gedaan om doorheen hun vorming de grootste aandacht te hebben voor de armsten der armen. Dat onze oproep in goede aarde was gevallen, bewees het ontroerend dankwoord van één onder hen : spontaan haakte zij in op het tema in woorden boordevol bekommernis en liefde.

P.S. We zitten in MADRAS (19 okt.) en moeten vertrekken naar de vlieghaven, zijn op weg naar BANGLA DESH. Rest volgt van uit CALCUTTA...

A. Logghe, J. P. ...

13 - 15 oktober : Wij hebben het geluk Trichy te verlaten op het...middaguur.

Dit betekent nl. anderhalf uur vóór het vertrek van de bus met onze uitgebreide bagage een plaats zien te bemachtigen. En dan maar lekken in een gloeiende bus. Zuster Agnes deelt mee in deze beproeving en kan maar moeilijk afscheid van ons nemen. Pas zes uur nadien kunnen we deze oven verlaten, dooreengeschoot tot en met. Werkelijk een merkwaardig tochtje : terwijl de chauffeur zijn hand nauwelijks verwijderd van een oorverdovend scherpe klakson, doet hij dit enkel om de deur open te zwieren en krachtig zijn luchtwegen vrij te maken. Onderwijl zit een klein lief meisje terug te geven in een speciaal daartoe meegebracht conserven-blikje. Vader noch broertje gunnen het kind een blik waardig: 't is immers maar een meisje..!

NEYVELI: We worden er hartelijk vergast op een typisch indisch maal bij een familie met acht kinderen, die dan nog twee meisjes geadopteerd heeft. Het was een aangename verrassing de wijding en opening te kunnen meemaken - met al de nodige speeches inkluis - van een Naaicentrum met 7 splinternieuwe naaimachines. Een 80-tal vrouwen zullen hier opgeleid worden en aldus veel geld kunnen besparen op hun huishoud-budget.

Een groep flinke Universiteitsstudenten komt ons geestdriftig vertellen over hun aktie ten voordele van een 100-tal zeer arme kinderen.

En dan van het ene huisje naar het andere om vast te stellen wat er zoal werd gerealiseerd. Vooral trof ons dat kind van 6 jaar, dat z.g. stom, maar eigenlijk doof was. Een hoor-apparaat van 3.500 B.FR. bracht hier de oplossing en het begint nu goed te spreken.

Een deel van Neyveli ligt duimen-dik onder stof. Een bezoek aan de open ligniet-mijn ligt dus wel voor de hand. In volle vaart en wolken rood stof opjagend, vliegen we per jeep tot in het centrum van de mijn. Als echte aardmannekens beginnen we aan de beklimming van één der torenhoge, oostduitse machines. Die monsters, met reuze grijparmen, bewegen langzaam voort en vreten intussen stukken rotsblokken en zand weg. Op kilometerlange transportbanden wordt dit dan vervoerd tegen een snelheid van 20 km per uur. Een grondige wasbeurt nadien, maakt van ons terug mensen.

16 oktober: Bij ons vertrek naar MADRAS, kwamen tal van nieuwe vrienden ons uitgeleide doen aan de busstand. Het verhaal van 4 u 30 bus is wel overbodig. De manier van reizen in indische bussen is u intussen al meer dan bekend!!! Te 4 u. in de namiddag, en scheel van de honger, kunnen wij eindelijk aan tafel. Ei + jam, en ... gedaan !

Een korte wandeling, op het tweede breedste strand ter wereld, is alleen vermeldenswaard omwille van het volgende schilderachtig tafereel. We zitten op een omgekeerde visserssloep. Tussen hopen bedelaars, venters en krabbenvangers sluipt een grappig baasje van ± 7 jaar, nauwelijks nen duim hoog, naar ons toe en is duidelijk beslist ons aan de haak te slaan. Hij zal voor ons het beeld blijven van ingeboren verkoopkunst. Een klagende grafstem om de aandacht beneden op hem en zijn mandje krakelingen te vestigen: "Sir, Sir..." Wij gebaren van kromme haas. Op zijn tenen begint hij met het heerlijk geurend mandje, als met een wierookvat, onder onze neusgaten te zwaaien. En maar flemen!

Als hij dan nog de kans ~~aan~~ om ons onverwacht een exemplaar in de hand te stoppen - prijs 50 centiemmen - kunnen we niet meer weerstaan. We spelen het spel mee, en verplichten hem vóór de camera, tegen betaling van één roepie - de prijs van 10 stuks - zijn lekkernijen ... zelf op te peuzelen. En nu maar washten op de ontwikkeling van DE foto van het jaar !

's Avonds, in het vegetarisch restaurant, zijn we blij dat we pas NA een smakelijk maal de dikke ratten op de balustrade zien lopen. En de opmerking van onze indische vriend : "Don't mind - trek het u niet aan, we zijn immers in een VEGETARISCH restaurant ! " -

17 - 18 oktober: Vermits de stad MADRAS 60 km. langsheen de zee kust ligt, rijden we een half uur trein - vol bedelende kinderen - om de andere kant van de stad te bereiken. Daar beklimmen we de hoge St. Thomasberg, de kruisweg volgend letterlijk en figuurlijk. Op deze plaats zou de apostel Thomas de marteldood gestorven zijn, en wordt een schilderij bewaard van een Madonna met het kind, toegeschreven aan St. Lukas.

Een nieuwe openbaring: de kennismaking met het Blinden- en Doven-Instituut der Zusters van de Jacht. Destijds met 6 kinderen gestart, is het nu uitgegroeid tot een reuze-kompleks voor 700 kinderen, met 75 leraars. 90 % der kinderen werden blind tengevolge van ondervoeding. We kregen een warm onthaal van de blinde meisjes, die ons vergastten op muziek en zang, o.m. zelfs op "De winter is verganghen". Een harmonika-spelende vlaamse zuster begeleidde dit spel kunstzinnig. Op onze doortocht passeren ons kinderen met dode ogen, die als een slinger door de gangen wandelen, hand in hand. Ontroerend om zien.

En nu iets speciaals voor de vrouw. Alhoewel India nog ver niet aan emancipatie toe is, konden we in Madras een unieke ervaring beleven: we waren nl. aanwezig op de stichtingsvergadering van een vrouwenbeweging. De kern hiervan telt 9 vrouwen, waartussen 2 moslims. Deze groep in Madras werd inmiddels reeds geadopteerd door de KAV-afdeling van Meise bij Brussel.

Zondag 19 oktober: Vlucht naar BANGLA DESH, via Calcutta. We overvliegen de reusachtige delta van de Ganges, de voor de hindoes heilige stroom. We zetten onze klok een half uur verder, zodat het tijdsverschil met België voortaan 5 uren zal bedragen. Onvoorzien stonden op de vlieghaven van DACCA drie wagens op ons te wachten. Op weg naar onze verblijfplaats, niet minder dan het Aartsbisdom paleis, stopt men bij de Zusters van Mother Teresa. We belanden tussen stervende mensen, zo maar van de straat opgeraapt. Het gaat door merg en been. Later zullen we op hun werk nog terugkomen.

20 - 25 oktober: VERBLIJF IN BANGLA DESH:

- De enige alhier vertoevende vlaamse zuster brengt ons per jeep 150 km. ver in het noorden, langsheen de meest erbarmelijke wegen en noodbruggen. Om even te bekomen, stoppen we in de stad TANGAIL. Vermits we ons binnen de 72 uren na aankomst bij de politie moeten aanmelden, springen we bij de primitief geïnstalleerde dorpsfotograaf binnen om de nodige pasfoto's te laten maken. We zegden wel degelijk DORPSfotograaf, want in deze streek vertoont een stad eerder het allure van een nederzetting. Versleten wasbaddekens deden dienst als reflektoren... Beeldt u het resultaat zelf maar in !

- JALCHATRA is ons einddoel. Hier werkt Zuster Marie-Paule Bijnens, de enige belgische zuster werkzaam in Bangla Desh, voor de melaatsen. Zij is bijgestaan door 5 lekenhelpers, waarvan twee zelf aangetast zijn. Hoed af voor deze missiezusters, die zulke lange afstanden moeten afleggen om hun zieken in 250 dorpen te bezoeken, veelal per boot omwille van overstromingen. Hier zitten we midden in de jungle, vol apen en wilde katten. Een krakend onweer brengt eindelijk verfrissing en 's avonds houden huilende jakhalzen in de nabijheid ons nog lang wakker.
- Op de nabijgelegen missiepost toonde een amerikaanse priester ons fier DE vangst van de dag: 4 naakte babies in de jungle gevonden. Bij één dezer kinderen had de moeder zout in de ogen gestrooid, met als gevolg dat de miëren, aangelokt door het zout, de ogen hadden weggevreten en het kind blind werd. Het gebeurt meer dat ontaarde moeders hun kind zo behandelen om medelijden te wekken bij het bedelen. Hoeveel kinderen zouden er in die jungle al niet door jakhalzen verscheurd zijn? Onlangs nog werd er een kind binnengebracht, deerkijk togetakeld.
- Op de terugweg naar DACCA rijden we over een dikke ineengerolde slang. We moeten voortdurend van de smalle weg afwijken om plaats te maken voor doorgeroeste autobussen: als vee zijn de mensen zelfs boven op de bagageruimte opeengetast en hangen ze er buiten met trossen aan! Het gevolg is dat het koetswerk bijna over de grond slijpt. En zo reist men hier uren lang onder een blakende zon.
- We zijn op weg om dorpen te bezoeken. Op deze wegen moeten sommige melaatsen tot 15 km. afleggen op gloeiende aarde om de kliniek van de zuster te bereiken. Ze hebben geen gevoel in hun voeten, die dan gans verbrand zijn en vol blaren. Dichter bij de dorpen komen we diepe putten tegen vol slijk. Wat 'n maneuver met de jeep, die dan nog een heel processie van wel een 20-tal krakende en piepende ossenwagens moet voorbijsteken. We lopen vast op een rivier, waarvan de doorwaadbare plaats, tengevolge van het fameuze onweer van de vorige dag, thans onbruikbaar is. We laten de wagen achter en gaan te voet verder, naar een dorp midden in de "natte" jungle. Daar zien we hoe dorpsbewoners in hutten kleurrijke sarees weven. Buiten op lange stokken worden deze te drogen gespreid, na met rijst-water te zijn ingewreven.
- Te DACCA, in de buurt van het huis waar de President ~~taar~~ en 17 familieleden werden uitgemoord op 15 Augustus 11., zijn we te gast op de luxueuze franse Ambassade. Wat een opluchting de avond te mogen doorbrengen, als genodigden van de attaché. Een beminnelijke persoon die ons deze dagen te vriend werd.
- En nu, oh ramp ! Als we ons van kwaad onbewust, met onze papieren en fotos bij de politie aanmelden, worden we vriendelijk maar kordaat verzocht het land onmiddellijk te verlaten. Want... vóór ons vertrek was een visum niet verlost, en nu wel. We waren verplicht de hulp in te roepen van onze Belgische ambassadeur, die ons medelijdend alleen een aanbevelingsbrief kon bezorgen. Het duurde dan twee volle dagen om van Pontius naar Pilatus te lopen en om ons visum te bemachtigen, vlak vóór ^{het} opstijgen van het vliegtuig, naar het zuidelijkste punt van het land : CHITTAGONG, op enkele Km. van de grens met Birma.
- Een klein twee-motorig schroefvliegtuig brengt ons dra boven het meest door de cycloon van 1970 getroffen rampgebied. Vermits we op lage hoogte vliegen, kunt ge er de gevolgen nog goed van zien. De ondergaande zon trekt een brede oranje-kleurige corridor over de ontebbare vertakkingen van de Ganges en de Brahmaputra, en de onder water liggende dorpen. Prachtig en tevens huiveringwekkend !

- De weg van het vliegdein, langs het havengebied, naar de stad CHITTAGONG tait alle verbeelding. Om de veelvuldige diepe kuilen te vermijden, slingert onze kleine, volgepropte wagen, van links naar rechts tussen een karavaan bellende fietskoetsen : rikshas.
- Het katholiek college waar we verblijven telt 1200 studenten van verschillende godsdiensten : 80% moslims, 15% hindoes en 5% christenen. De poort van het college biedt 's avonds het ons bekende t.v.-beeld van Bangla Desh : liggende moeders met graatmagere naakte kinderen. De Canadese priesters zetten zich in op schitterende wijze om de grote noden van de bevolking tegemoet te komen. We beklagen ons deze reis geenszins en konden ons echt verheugen in zoveel positieve verwezenlijkingen:
 - 1) We moeten de rivier oversteken in een primitieve roeiboot en de bergen intrekken om het werk te bewonderen van die eenzame Canadese zuster, die de elementairste opvoeding geeft zowel aan volwassen vrouwen als aan kinderen.
 - 2) In de visserswijk bracht Father Raymond ons in kontakt met de sympathieke jongens van zijn Jongens-Stad. Allemaal kereltjes die voorheen al bedelend in hun eigen onderhoud moesten voorzien en die hij van de straat heeft opgepikt. Zij worden hier in verschillende ambachten onderricht : ze zien er zo verzorgd en stralend uit ! Zelfs de dwerg Shabon, wiens vader vermoord werd om hem zijn 15 frank te bestelen...
 - 3) Vier Taizé-Broeders, waarvan één afkomstig uit Antwerpen, leven midden de Moslims. Ze slaagden er in een tiental hoogstudenten te bewegen een school te plannen voor al de ongeletterde kinderen van een der armste wijken. Op de bouwwerf gekomen, zaten we al dadelijk midden tussen een massa joelende kinderen. Die enthousiaste studenten onthaalden ons zeer hartelijk en drukten zelfs hun dank uit voor de aandacht die wij voor hen opbrachten. Het niveleringswerk naast de vijver was pas voltooid, maar ze lijken wel besloten binnē de week de school te openen.

Dit is slechts een kleine greep uit de ontelbare verwezenlijkingen in dit kleine land met zijn 75 miljoen inwoners, het dichtst bevolkte ter wereld.

Het is nu zaterdagavond 25 October 23.30 uur : de thermometer op onze kamer wijst nog 32 C. graden. U kunt u best zelf inbeelden welke temperatuur wij buiten overdag hier gekend hebben...

Hier stoppen we ons relaas over Bangla Desh en vliegen morgen verder via Dacca naar CALCUTTA.

Aan allen ^{onze} meer dan warme " groetjes.
Wij kruipen nu onder ons muskietennet!

A. Boegard

Jan ten

Arakhe

INDIA-REIS 1975
=====Verslag n° 5

Wij zitten nu voor 5 uren in het eerste klas-coupé van de stoomtrein Patna - Varanasi, nadat we eerst het grootste vuil met behulp van papieren zakdoekjes van de zetels hebben weggevaagd. Palmbomen en vijvers met lotusbloemen schuiven aan ons venster voorbij en roet waait binnen. We rijden over de enorme spoorbrug van de brede Ganges en hebben nu ruim de tijd om ons verhaal weer op te nemen.

++++++

Zondag 26 oktober : Wij verlaten BANGLA DESH richting CALCUTTA.

Daar landen we veilig, niettegenstaande de piloot rustig zijn gazet en sigaret verteert! Een gelukkige G.Zwijsen, onze goede vriend missionaris in Ranchi, staat ons op het vliegveld op te wachten en zal ons verder tot in Bombay vergezellen. Voor hem begint thans een kort verlof, na 3 jaar werk. Samen met hem komt de aannemer Mr. Dutt, met wie hij in goede relatie is, ons verwelkomen. Deze geeft ons gastvrijheid tijdens ons verblijf in CALCUTTA. Wij ontmoeten in zijn familie weer fijn gecultiveerde hindoes. Zij overstelpen ons met bewijzen van genegenheid en zijn onuitputtelijk vindingrijk bij het vertroetelen van ons arm, ziek zorgenkind Gaston. Al dadelijk bij onze aankomst wordt de post bedeed: 25 brieven. We gunnen ons een paar uren rust om nog eens, al is 't maar in gedachten, te verwijlen bij onze families en trouwe vrienden. Terwijl de avond vrij snel valt over gloeiend Calcutta, trekken we voor Gaston op zoek naar de zeer kleine citroentjes, HET wondermiddel tegen elke kwaal. Dadelijk vallen we in de atmosfeer van een zeer luidruchtige en hel-verlichte braderij: kraamkens, verkopers van ballonnekens, lekkernijen vol vliegen, tot en met ondergoed. In stof kruipende bedelaars. Stank van mazout, uitwerpselen en afval waait ons verfrissend tegemoet! Vóór de ontelbare cinema's, ontspanningsmiddel bij uitstek, schuiven eindeloze rijen mensen aan.

Dezelfde nacht nog staat de familie Dutt er op de dokter te ontbieden, deze schrijft Gaston een paar dagen rust voor, wat achteraf zeer efficiënt blijkt.

27 oktober wordt de dag van het contact met het heldhaftig werk van Mother Teresa. Spijtig genoeg kunnen we haar zelf niet ontmoeten, wat aanvankelijk wel in onze bedoeling lag. Zij vertoeft immers in Amerika, waar zij de Albert Schweitzer-prijs in ontvangst zal nemen.

- In één van de meest troosteloze wijken van Calcutta, waar tientallen kreuple bedelaars en melaatsen in het straatvuil voortschuiven, staat de tempel gewijd aan de godin Kali. We zien, en rieken er, het villen der geslachte bokken en geiten, die aan de godin geofferd worden. Daar ook bevindt zich het Home, waar Mother Teresa haar liefdewerk voor de stervenden begon. Zalen vol uitgemergelde en zieltogende mensen, die door de politie of de zusters zelf dagelijks worden binnengebracht. Als moeders buigen die witte gedaanten zich vol toewijding en uiterste zelfverloochening over de meest ellendigen van de maatschappij neer.

Afgrijselijk schoon!

Hier ademt men met volle teugen de geest in van het Evangelie.

Als vanzelf voelen zij aan wie hun zorgen het meest behoeft. Wat een uiting van geloof en... vooral LIEFDE. - "Wat ge aan de minsten der Mijnen doet..." Reeds 20.000 ongelukkigen zijn zo in de armen van de zusters gestorven, in de laatste 20 jaar sinds het ontstaan van het werk.

- In de Shishu Bhavan, het tehuis waar vondelingen en ongewenste kinderen worden heengebracht, treft ons het aantal voortijdig geboren babies. Wel afdoend, maar erg primitief, is elke baby in een schuif achter glas opgeborgen. De zusters weten maar al te goed dat de meesten onder hen ten doede zijn opgeschreven, tengevolge van TBC en andere erfelijke ziekten. Toch wordt aan elk van hen de allergrootste aandacht besteed. Ze zien er uit als afgestroppte konijntjes. Het merendeel van hen ligt met buisjes voor ademhaling en voeding. De grotere kinderen die we in het tehuis ontmoeten, bedelen om vriendschap en genegenheid. We beleven er een reuze-namiddag. Het oneindig geduld der zusters is hier eens te meer te bewonderen!

- Te 18.30 u. bevinden wij ons in het klooster zelf van de Zusters van Mother Teresa, de Missionaries of Charity, waar 200 novicen hun opleiding krijgen. Gul onthaal door Mother Dorothy, de onmiddellijke medewerkster van Mr Teresa, 2 jaar geleden ontmoet in Londen. Zij nodigt ons dadelijk uit tot een gesprek met een 30-tal jonge zusters. Matten worden op de binnenkoer uitgespreid en van achter onze tafel, zien we niets dan stralende gezichten van frisse zusters, zittend op de grond.

In dit gesprek leren wij het volgende:

1. Hun dagorde:

- 4.40 u. Opstaan
- 5.00 u. Morgen- en breviergebed
- 5.30 u. Meditatie
- 6.00 u. Mis en dankzegging
- 7.00 u. Ontbijt en wassen van kledij
- 7.45 u. Begin dagelijkse taak
- 12.00 u.- 12.20 u. Middaggebed
- Na het middagmaal een korte rust en terug aan het werk.
- 18.30 u.- 19.30 u. Aanbidding
- 19.30 u. Avondmaal gevolgd door ontspanning
- 21.00 u.- 21.20 u. Avondgebed.

Met het half uur geestelijke lezing tussendoor te voorzien, bedraagt hun gebedsprogramma ongeveer 4 uren per dag. Voor 's nachts wordt er altijd in de verschillende tehuizen een aflossing voorzien.

2. Aan de hand van een paar voorbeelden krijgen we te horen hoeveel eerbied en vertrouwen de mensen stellen in Mother Teresa en haar werk.

- + De doeane-autoriteiten in Calcutta beslisten alle in beslag genomen goederen over te maken aan M.T.
- + Een schrijver stierf enkele maanden geleden. Zijn vrouw en 3 zonen pleegden zelfmoord op dezelfde dag, nu de laatste week van oktober. Ze lieten een brief na, waarin duidelijk gestipuleerd stond dat al hun bezittingen alsook de auteursrechten van de schrijver integraal ten goede moesten komen van M.T. Hier eveneens voerde de overheid deze wilsbeschikking uit.

3. Zuster Paulette vertelt ons geestdriftig over de samenwerking tussen de kristenen, moslims en hindoes i.v.m. Family Planning. Deze actie is gebaseerd op het ingeboren respect voor het geheim van het leven en op geloofsmotieven, zeer sterk aanwezig in elke indiër.
4. De zusters van M.T. leggen vier geloften af. Buiten de geloften van armoede, gehoorzaamheid en maagdelijkheid, bestaat de 4° gelofte er in gans hun leven te wijden aan "de armsten der armen". De 3 hoofd-objektieven zijn: de zorg voor de stervenden, de verlaten kinderen en de melaatsen.

Tot zover ons kontakt met "God's Werk" in Calcutta.

28 oktober: 's Morgens vroeg op stap door de stad, langsheen slapende mensen op straat en in hun open winkeltjes. Eucharistie wordt gevierd in een zeer enge kamer van twee waalse jezuiten, die op een bovenverdieping midden in de krotwijken wonen. Deze 2 grote intellektuelen, grondige kenners van het hindoeïsme en schrijvers van boeken in de bengaalse taal, leven dagelijks tussen het slumvolk als echte "slumpaters". Wat 'n ontbijt op dat armzalig zolderkamerke: brood en mieren worden gedeeld! Een oud sardienens-blikje wordt ergens opgediept en ter gelegenheid van onze komst geopend.

Met een overvloed van zeer interessante gegevens, overstelpt Pater Detienne ons tijdens de lange tempeltocht, die hij voor ons in de voormiddag plande. We zitten in de wagen van Mr Ledent, de vlaamse generaal-direkteur van de Firma Bata, die ons tevens voor het middagmaal verwacht.

Het wordt een tocht door de hel van Calcutta. Een eindeloze stad met ontzettend heet klimaat, een zee van mensen - 12 miljoen inwoners - Overall stort en vuil, zwarte rook van uitlaatgassen, duizenden miserie mensen. Het werkt uiteindelijk zeer deprimerend.

Na een tocht van meer dan 30 km., doorheen de hel van Dante, bereiken we eindelijk het moderne fabriekstadje BATANAGAR. Regelrecht naar de villa van Mr Ledent, waar we bekaf te 12 u. zoals afgesproken, belanden. In de grote living waar 2 koel-apparaten staan opgesteld, worden we, zo goed als uitgedroogd, dadelijk vergast op fris duits bier. Het schuim loopt over de enorme houten bierkroesen, afkomstig uit Kashmir. En dan volgt een reuze-diner met St. Jakobsschelpen, een heerlijk malse biefstuk met fritten, een grote taart en uitstekende koffie.

In de namiddag volgt dan de rondleiding in de fabriek, waar 12.300 mensen per dag 150.000 paar schoenen vervaardigen. Echt schoon om zien hoe Pater Detienne rechtstreeks kontakt opneemt met de arbeiders in hun eigen taal. Deze simpele mensen, eerst wantrouwig, komen dra open en er volgt een geanimeerde uitleg over hun werk. Rond de pater heeft zich inmiddels een opgeruimde menigte opgesteld. Als besluit van ons bezoek wordt aan elk van ons een paar prachtige BATA-sandalen overhandigd! Beste Mr. Ledent, wat hebt gij ons vandaag toch blij gemaakt!

Woensdag 29 oktober - Vrijdag 7 november: Heel vroeg in de morgen van 29/10 verlaten we onze gastvrije vrienden in Calcutta, om naar RANCHI te vliegen. Daar op de luchthaven, tussen vele andere vlaamse jezuiten, staat Pater L. Van Roey zijn kozijn Walter op te wachten en neemt hem aanstonds mee naar zijn missiepost MUZGUTRI. We zijn nu voor één week van elkaar gescheiden, terwijl onze vriend Gaston, gans opgeknapt, maar met heimwee op zaterdag 1 nov de afreis begint naar België. Hier volgt nu in het kort een afzonderlijk verslag van onze ervaringen.

RANCHI :

Als ge uren op de scooter het uitgestrekt missiegebied van Father George Zwijsen doorkruist, krijgt ge pas een idee van het werk dat die reus hier in 12 jaar tijd heeft verwezenlijkt. Gans de missie is in die tijdspanne tot 4 zelfstandige parochies uitgegroeid. Zes scholen werden er gebouwd en 4000 kinderen krijgen er een flinke opleiding, wat veel betekent voor de vele ongeletterden die ge nog ontmoet bij de oerbevolking alhier. En ge moest eens zien hoe tuchtvol en opgeruimd die kinderen de klaslokalen al zingend binnentreden.

In de reusachtige fabrieken van machienen-bouw, door de Russen opgericht, werken 25.000 mensen. Hier werd ook gestart met een afdeling van de Kristelijke Arbeidersbeweging. Rond de fabrieken heeft zich een stad gevormd waar 100.000 mensen wonen. Dit wordt de 4^e parochie waar Fr. George een grote school aan 't bouwen is. Om plaats te maken voor die school moesten een 100-tal melaatsen uit hun hutten verhuizen. Natuurlijk werd voor hen ook gezorgd. De aandacht gaat altijd naar de armsten. Zij verblijven nu in een verder afgelegen fris huizen-kompleks. Indrukwekkend als ge Eucharistie viert midden tussen "zingende" melaatsen!

In het Staatshospitaal van Ranchi - met 2000 bedden - zouden wij westerlingen toch zeker niet graag verzorgd worden. Een echt labyrinth, met tussenin vuile vage gronden vol onkruid. Lalitha is een meisje van 17 jaar. Verleden jaar in augustus stortte bij een hevige storm een muur op haar neer. Haar been was gebroken op verschillende plaatsen. Het duurde zeer lang eer de dokters zagen dat zij het been niet goed ineengezet hadden. Dokters kunnen hun patiënten blijkbaar vergeten. Het been werd dan terug gebroken en met een stuk uit de heup op zijn plaats gezet. Nu ligt het meisje al meer dan één jaar op hetzelfde bed in een weinig zindelijke zaal vol spinnewebben en insecten. De moeder van Lalitha slaapt naast haar op de grond. Omdat zij met een andere man aanhield, werd ze door haar familie uitgestoten en werden haar alle tanden uitgeslagen. Niemand zegt er iets van dat zij haar intrek dan maar in het gasthuis genomen heeft.

Een enige ervaring is het als ge per jeep crost door zeer slechte rode slijkwegen vol diepe putten en driemaal dwars door de rivier "rijdt" ! Een schok en een plons, en dan denkt ge: nu blijven we steken. Maar neen, telkens geraken we er uit. Chota Nagpur biedt een heerlijk landschap: eenzame oude bomen in zeer uitgestrekte woestijnachtige gebieden vol witte kraanvogels, hier en daar heuvels en dan weer jungle en groen. De dorpen met lemen huisjes zijn zeer ver van elkaar verwijderd. En in zulk afgelegen dorp SIDROL bezochten we dan een eenzame indische priester, die nog met alles moet beginnen. Fr George steunt hem natuurlijk! Die priester vertelde o.m. dat de aanpalende jungle vol jakhalzen en wolven zit. Deze laatsten hadden op een nacht twee van zijn magere geiten opgepeuzeld.

Rond Ranchi heeft zich ook een hele gang bandieten gevormd. De missionarissen en indische priesters voelen zich niet meer veilig. De laatste 2 jaar werden zeker 10 fathers aangevallen, allemaal voor money of rijst. Eén onder hen vertoonde nog de littekens van bijlslagen op het hoofd; een andere was lelijk toegetakeld en bezochten wij in het gasthuis.

En toch doen ze moedig voort. Zoals Fr. Hemerijckx, zoon van de beroemde dokter, die als een arme indiër leeft tussen het volk. We zagen hem met een primitief toestel een filmke over het evangelie projékteren op de oneffen muur van een stal: tientallen kinderen en volwassenen rond hem op de grond.

Het parochiefeest in Ranchi was een unicum. Fijn verzorgde Eucharistieviering en indische dansen, gevolgd door het aanbieden van allerlei geschenken, die Fr. George dan verder uitdeelt aan de armen en melaatsen: korven vol rijst en fruit, kleren en... levende kiekens.

Op 3 november werd te 6 u. 's morgens buiten op het kerkhof een dodenmis opgedragen midden tussen de graven. Een heerlijk zonnetje en frisse wind. De vogels fluiten, zwaluwen vliegen rond, hanen kraaien, de stoomtreinen laten zich ook horen, en regelmatig ontploffen nog springtuigen, de laatste sporen van het hindoe-feest van het Licht, dat deze nacht over heel India gevierd werd.

Vermeldenswaard is ook nog het bezoek aan SUNDIL, een dorp waar Zuster Barbara alles uit de grond heeft gestampt. Daar konden we foto's nemen van die vele arme kinderen, die reeds door goede mensen in Brussel werden ge-"PETERD".

Om maar te zwijgen van de haarkapper die u met een versleten kam bedient, terwijl de sprinkhanen gezellig over en weer op u springen...

MUZGUTRI : Al uren met vreselijke buikloop geplaagd, gevolg van de doorstane hitte en de vele pikante dingen... in 't eten, komt men nu vragen de kopij "Muzgutri" nu eindelijk binnen te leveren. Mocht dit verslag dus plots een andere kleur krijgen, ge weet van wanten. Daar gaan we dan!

Vertrek per bus van uit Ranchi op het middaguur. Langs een zeer smal doch degelijk asfaltbaantje, begint onze tocht door de mooiste streek van CHOTA NAGPUR. Kilometerlange lentegroene rijstvelden, afgewisseld met jasinghi-plantages kleine gele bloemenplanten, die uitstekende olie opleveren. En hier en daar oeroude grillige bomen ingeplant in licht heuvelachtig gebied. Ver van de baan liggen onopgemerkt de dorpjes. De Raj - koning - had vroeger immers de onhebbelijke gewoonte, bij zijn doorreis, dragers op te eisen om zijn onmogelijk zware bagage te voet en zonder vergoeding naar Ranchi te dragen. Hun eten mochten ze dan zelf meebrengen, en hun dochters "in bruikleen" afstaan. Hoewel we niet tot het ras behoren, groeit bij ons ook de vakantiestemming tot ..6 u.

We bevinden ons thans vóór de brede SANKH-rivier. Er is geen brug, we gaan dus te voet. "Geen schrik, man, het is maar 500 meters en het water komt amper boven de knie." Kletsnat dus de andere oever bereikt! Afgaande op bordeelachtig licht, vermoeden we daar de verbindingbus. Inderdaad een oeroud vehikel maar blijkbaar van vooroorlogse kwaliteit. Het vorige eksemplaar op deze oever, had verstek laten gaan, dus moet de inhoud van twee volle bussen in één. Voilà indische efficiënte logika. Als dan dat rijdend stort vertrekt, kraakt het in al zijn voegen. We voelen ons als sardienen in blik, met dit verschil dat DIE meestal al dood zijn! 16 km. verder: de GHOLENGH-missie. Vlaamse jezuïeten en onder hen kollege-vrienden. Tot laat in de avond worden herinneringen opgediept. 's Anderendaags eerst tegen zonsondergang bereiken we eindelijk het doel van onze reis : MUZGUTRI, op 250 km. van Ranchi.

Hier zal op 4 november E.P. Laurent Van Roey, reeds 48 jaar in India, zijn gouden klooster-jubileum vieren. Ge ziet van hier als zulke VOLKS-vriend jubileert, wat dat moet geven. Tijdens de volgende dagen voelt ge ⁴dag tot dag de koorts stijgen. In de nabijheid van zulke figuur groeit elk afgelegd bezoek uit tot een feest. En bezoeken zijn er afgelegd! Eerst het Dispensarium der Franciskanessen. Er werd gisteren een vrouw binnengebracht door dragers. Van 24 km. ver hebben ze dat menske tot hier gesleept, van kop tot teen opgezwollen na haar bevalling. Vandaag toont zuster Mary ons fier de 2 reuze waterpotten, die werden afgetapt. Een man door een zwarte beer afgrijselijk toegetakeld, werd hier opgekalfaterd en lacht ons nu vol uiterste genegenheid toe. Zo krijgen ze in dat kleine hospitaal, met amper 17 bedden, jaarlijks 16.000 patiënten te verwerken.

We zijn getuigen van de jubileum-voorbereiding, ook in de kerk. Op vier plaatsen staan midden tussen het volk zeer primitieve biechtstoelen opgesteld. Aan beide zijden eindeloze rijen zondaars, terwijl de muren door niet-zondaars worden opgefrist. Vóór de kerk een reusachtig podium in wording. Dagelijks zijn we hier getuigen van de godsvrucht, die hier ten hemel stijgt.

We bezoeken de Grinhi-school, waar meisjes een express-opleiding krijgen. Zij komen er mager als breinaalden binnen en wandelen de school na 10 maanden weer uit als frisse mollige maagdekens, met een dosis wetenschap op zak, die hen toelaat hun naam te schrijven, te naaien, te koken, te wassen, en ... onbezorgd kinderen te kopen. En daar hebben ze verstand van! De andere scholen puilen er van uit. In 14 ervan worden nu 1966 eksemplaren onderwezen. In de borduurschool leren 45 spruiten schilderen met de naald. Kunstzin krijgen deze meisjes blijkbaar al met de moedermelk kwistig toebedeeld. Hun elegante dansen, hun kleurrijke kledij en hun keuze bij het verwerken van het borduurwerk zijn er een sprekend getuigenis van.

Tussen onze bezoeken door, zien we hoe sierbomen aangesleurd worden. Het plein vóór de kerk wordt met koemest klaar gemaakt als dansvloer, voorzien met kunstvolle fresken uitgevoerd in witte kalk. We zijn aangenaam verrast.

De vooravond van de grote dag. Filmvoorstelling te 8 u., reeds weken van tevoren aangekondigd. Een generator voor de nodige stroom en een projectietoestel werden van meer dan 100 km. ver hier heen-gehaald, en nu stromen de mensen toe. Op een verhoog staat een doekje van nauwelijks 1 m. x 1.5 m. opgesteld, terwijl duizenden gedaanten, in dekens gehuld, wachten op het grote ogenblik. De klank-installatie laat het afweten... en tot overmaat van ramp komt de operateur, een jonge kerel met meer goede wil dan verstand, medelen dat de lamp gesprongen is. Ga nu zo maar iets medelen, aan zulk een massa volk in verwachting! Met een stentorstem, waarvoor hij alom bekend is, doet Pater Van Roey deze mededeling. We houden ons hart vast, hoe zal het volk op zulk een teleurstelling reageren? Wel, indisch gelaten! Een uurtje later liggen ze, rustig in dekens gerold, op hun matjes te slapen in de reusachtige feestzaal, en in de wandelgangen rondom alle gebouwen van de missie, terwijl elders nog luidruchtig wordt gerepeteerd voor de dag van morgen. "Een slapende indiër maakt ge zo maar niet wakker".

Dinsdag 4 november: de bisschop Mgr Ekka, van morgen rond 4 u. uit Kun-kuri vertrokken, komt om 5.30 u. in een kleine autobus luid toeterend het erf opgereden, vergezeld van vele priesters.

Om 6 u. wordt de jubilaris in de bungalow door tientallen dansende meisjes met zware kruiken vol bloemen op het hoofd afgehaald en samen met de bisschop en alle genodigden feestelijk naar het grote podium gevoerd, voor de pontifikale hoogmis. 12 priesters concelebreren. De jubilaris zelf houdt de homilie. We verstaan er jammer genoeg niets van, maar de circa 5000 mensen hier opgesteld, zijn onder de indruk tot en met. Alle aanwezige priesters reiken de kommunie uit en toch lijkt het alsof aan de opdagende mensenzee geen einde komt.

Na de heilige mis ontbijt, door de zusters klaargemaakt, en dat wil wat zeggen. Ondertussen wordt door hen, ook aan de ontzaglijke menigte, rijkelijke porties uitgedeeld. Wat een orde! Onwillekeurig denken we aan de mirakuleuze broodbedeling uit het evangelie.

Nauwelijks één uur hierna, kan de grote feestviering beginnen. Die mannen, die van morgen nog op het veld werkzaam waren, hebben inmiddels de aanwezige massa vervoegd. Hetgeen nu volgt tart elke beschrijving. Van de 34 dorpen door Pater Laurent regelmatig bezocht, komen afvaardigingen de mooiste volksdansen opvoeren, in de kleurrijkste feestgewaden getooid en door blaasinstrumenten en langwerpige trommen welluidend begeleid. Een feest voor oog en oor. Het regent geschenken voor hem... en voor ons, terwijl luimige speeches en grappenmakers zorgen voor de gezellige noot. Wat een massale feestvreugde en welk een ongedwongen sfeer. We draaien klankfilmen en nemen foto's met dozijnen en hopen in stilte dat ze lukken, want we moeten beloven hen afdrukken ervan toe te sturen. De hartelijke genegenheid van deze eenvoudige mensen kent geen grenzen. Wat hebben wij, gesofistikeerde burgermannetjes, hier enorm te leren. Hier geen jagen en jachten, geen berekeningen uit winstbejag. Alles gebeurt hier dagelijks met de glimlach en... geduld.

Als het feest om 1.30 u. ten einde loopt en de duizendkoppige menigte meer dan tevreden huiswaarts keert, begeven wij ons aan een bisschoppelijk middagmaal... door de zusters enz.

Om 2.30 u., na het diner, geeft de bisschop als zijn wens te kennen, binnen het half uur te vertrekken. Hij zal ons tot Kunkuri meenemen. Het afscheid van Pater Van Roey is wel zeer kort en hij is zichtbaar zeer ontroerd, als de auto terug naar de bewoonde wereld voert. En wij niet minder!

++++++

P.S. We zijn in de heilige stad der hindoes VARANASI (Benares), aan de boorden van de Ganges. Het is nu 6.30 u. in de morgen van zondag 9 november. Terwijl we het typen van dit verslag beginnen, zitten we op ons terras, in een fris zonnig weertje te genieten van de roep der groene parkieten, die fel afsteken tegen een azuurblauwe hemel. De klokken voor de vroegmis en het geluid van de schrijfmachiene voeren onze gedachten naar ons verre Vlaanderen.

Tot in BOMBAY en...
in BELGIE !

Karte

A. Hoogant

INDIA-REIS 1975Verslag n° 6

AGRA. Het verschil in klimaat is opvallend. Fris herfstweer in de morgen, en toch een stekende zon op de middag. Eén van ons ligt in de patten, we laten u raden wie... Die kan dan maar aan het verslag werken!

7 november: Sympatieke boys die bij Fr.G.Zwijzen logies krijgen, vergezellen ons naar de vlieghaven van RANCHI voor een laatste afscheid. Met Fr.George als nieuwe reisgezel beginnen we dan onze tocht door het Noorden. We zakken stilaan af naar het Westen en... beginnen 'van ver' onze stal te rieken.

Een vlucht van 45 minuten brengt ons naar PATNA. Het schijnt dat het de hoofdstad is van de Staat Bihar. Ge zoudt u eerder in een groot dorp wanen! Midden ontelbare kramen, bediend door zwaar geklede Tibetanen, proberen we ons een weg te banen tussen rinkelende ricksha's en volgepropte koetsen. Zwarte varkens, koëien en geiten verlustigen zich in het opknabbelen van vuil papier en karton, kwistig verspreid op de menigvuldige hopen stort in volle straat. Ge ziet hier nog de sporen van de laatste overstromingen. Hunkerend naar "een goei tas koffie" moeten we ons toch tevreden stellen met "een taske thee" in een vunzig lokaaltje vol beesten en vliegen : blijkbaar moet dit een tea-room zijn!

We hebben 3 uur tijd alvorens onze trein vertrekt naar Varanasi. In het station kijken we verbaasd naar de honderden zwarte vlinders die als vleermuizen tegen de vensters en muren gepakt zitten. Vervelende grote sprinkhanen huizen overal in de wachtzaal, tot zelfs in de draaideur.

En dan maar geduldig wachten op het perron, want de trein heeft één uur vertraging. Het krioelt er van mensen die kris kras op de grond zitten. Kreupelen en melaatsen bedelen u af, moeders geven bescheiden de borst aan hun kinderen, schoenpoetsers dringen aan en voelen zich 'wel' waardig om ongevraagd de riem van Walters sandalen los te maken!

Een hevig gefluit en zwarte rook stijgen ten hemel, en daar komt de stoomtrein binnengepuft met als voorhoede een zwerm insecten en vliegen vóór de lokomotief. Mensen zitten met pak en zak tot op het dak van de wagons. Vijf uren treinreis en tegen de avond, bij het oversteken van de Ganges, zien we de eerste brandstapel waarop men het lijk van een hindoe aan 't verassen is. We lopen VARANASI binnen, de hindoe-stad bij uitstek, ook BENARES genaamd.

8 - 9 november: Een jonge zuster de Foucauld, afkomstig uit Brussel, was zeer blij met ons bezoek. Ze leeft samen met 2 indische zusters, aan de boorden van de Ganges, doet aan ziekenverpleging en heeft veel kontakten met de hindoes. Wat verder de alomtegenwoordige zusters van Mother Teresa, met een home voor stervenden : 81 oude mannen en vrouwen. De hindoes die bij het venster liggen dat op de Ganges uitgeeft, zijn toch zo gelukkig en bidden de ganse dag, gekeerd naar de heilige stroom.

In Benares lopen veel oude vrouwtjes rond, weduwen die uit alle hoeken van India gekomen zijn, om toch maar bij hun dood in de Ganges ondergedompeld en aan de oever verast te worden.

Wat een getuigenis ook: die 2 geestdriftige ICM-sisters die we aantreffen op een verafgelegen plaats, midden tussen de hindoes. Er is daar geen enkele katoliek. De zusters geven dagelijks 2 u. les aan ongeletterde kinderen, en aan meisjes en vrouwen leren ze koken, wassen, naaien, kinderen verzorgen enz...

VARANASI IS DE STAD MET DE 1500 TEMPELS, van de allergrootste tot de nisvormige straattempeltjes toe. Om tot het meest typische gedeelte van de stad met zijn enge straatjes door te dringen is er geen ander vervoermiddel mogelijk dan de ricksha. Het jongkereltje Muna, die evenals de meeste ricksha-drivers blijk geeft van opgeruimde spraakzaamheid en goede inborst, voert ons doorheen het oudste deel van de stad. We verzeilen er in een atmosfeer, die enerzijds mysterieus-godsdienstig aandoet, en ons anderzijds herinnert aan breugheliaanse taferelen. Een overvloed van geuren en kleuren maakt zulk een tocht tot een festijn. In de nauwe gangen wordt letterlijk alles op straat te koop gesteld: volumineus en zeer kleurrijk fruit, wierookstokjes en afbeeldingen van goden. Kleermakers zitten aan hun naaimachines en bakkers maken in ketels frituurvet welriekende lekkernijen klaar. Daartussen dwaalt doodgemoedereerd het benig overblijfsel van een koe, die een goed pak slaag krijgt van de groentenvrouw. Het arme beest had zich vergist, waande zich in de wei, en had twee wortels weggerist zonder te betalen!

De doorgang wordt zo eng dat we liever onze tocht te voet vervolgen. Zo kunnen we beter al onze zintuigen de kost geven, vooral onze ogen om te zien waar we onze voet zetten... Tussen al dat zakelijk gedoe wandelen voortdurend safraankleurige en wit-gepoederde hindoe-priesters en asceten ons voorbij. Links en rechts zien we in tempeltjes biddende-zingende hindoes, die het aankunnen volledig afstand te nemen van dit buitengebeuren om naar de diepere dimensie van het leven te grijpen en zich met de godheid te verenigen.

Begeleid door ritueel klok- en belgerinkel, belanden we uiteindelijk aan de boorden van de Ganges. In deze heilige stroom worden lijken van mensen meegevoerd, op wie een vloek rust. In datzelfde water speelt zich onder onze ogen het volgende af: mensen nemen een ritueel bad, wassen zich, poetsen hun tanden, doen er hun behoefte, slagen er hun was en... drinken ervan! Vóór dat schilderachtig volksleven laveren bootjes met toeristen. De brandstapels staan in lichterslaai.

Eerst op onze terugweg bemerken we de karakteristieke gevels van de huisjes, die duidelijk vroeger toebehoord hebben aan welstellende burgers. Stuk voor stuk vervuilde juweeltjes. De ricksha is één van de aangenaamste vervoermiddelen van onze reis; we wensen u allen toe deze ervaring ooit eens te beleven. We verlaten de oude volkrijke stadsbuurt en rijden weer in bredere straten. Als u bedenkt dat iedere ricksha hier in Varanasi over 4 fietsbellen beschikt van verschillende toonhoogte, kunt u zich voorstellen wat een fijn klokkenspel wij hier te horen krijgen.

Zo bereiken we de rode tempel van de oorlogszuchtige godin Durga, daterend uit de 18^e eeuw, en ook apen-tempel genaamd. Hier moet ge oppassen waar ge uw voet zet, want de apen springen langs alle kanten rondom u, spelen met de klokken, en moeder-aap wordt kwaad als ge een foto neemt van haar baby. Contrast met de moderne Tulsi-tempel, 200 m. verder, in wit marmer gebouwd, met in zwarte letters de tekst van de hindoe-schriftuur en schilderijen op spiegels.

Op enkele km. van de stad kunt ge in SARNATH het beroemde stupa-monument zien op de plaats waar Boedha zijn 1^e sermoen hield 500 jaar vóór Christus. In de omgeving de puinen van een uitgebreid boedhistisch monasterium, met de beruchte marmeren zuil in roze kleur van Keizer Ashoka uit de 3^e eeuw vóór Ch. In het museum van Sarhath kunt ge het kopstuk van de zuil bewonderen met de 4 leeuwen, die naar de 4 windstreken gekeerd staan. Dit Ashoka-beeld is het nationaal symbool geworden van India.

10 - 12 november: Twee opeenvolgende vluchten per Boeing 737 brengen ons van Varanasi naar AGRA. Van uit het vliegtuig hebben we een enig zicht op gans de keten van het HIMALAYA-gebergte, en dit op 500 km. afstand. De hoogste besneeuwde bergtop ter wereld - de Mount EVEREST - steekt schitterend af tegen de azuurblauwe hemel. Feëriek schouwspel! En bij het neerstrijken over Agra herkennen we reeds de beroemde Taj Mahal in wit marmer.

De volgende morgen vóór 6 u. worden we bruusk gewekt door een oorverdovend gekrijs. Duizenden parkieten, volgens onze zegsman meer dan 10.000, vliegen op uit de ashoka-bomen, onder ons terras. Elke morgen bij zonsopgang verschijnen ze plots, om bij het vallen van de avond even plots en allen tegelijk weer in de bomen te verdwijnen. De lucht spettert groengeel vuur! Het weder is verrassend koud en de dagverschillen in temperatuur wijzen er ons op dat ook hier de winter zijn intrede doet, maar 's middags wordt het weerom snikheet. Het vel van de indiër wordt blijkbaar gelooïd vóór zijn afsterven!

Deze morgen staat vooraan op het programma één der 7 wereldwonderen : de TAJ MAHAL. Een gigantisch marmeren paleis met reuze-koepel, geflankeerd door 4 minaretten van elk 39 m. hoogte. Alles oogverblindend wit, en van een zulkdanig zuivere architecturale schoonheid, dat men er koud bij wordt. Dit enorme kunstwerk was bedoeld als grafpaleis en werd in 1631 gebouwd door de keizer Shah Jahan ter ere van de 39-jarige keizerin, die stierf na de geboorte van haar 14^e kind. Dit is wel een bewijs van zijn grenzeloze verering, want gedurende 22 jaren werd er door 20.000 mensen aan gewerkt. Het resultaat is dan ook eenvoudig ADEM-BENEMEND! Een gebed in steen! De architect werd - is het werkelijkheid of legende? - de beide ogen uitgestoken om hem te beletten nog een tweede gelijkaardig kunstwerk te plannen. Het interieur zelf is een kostbaar schrijn. In het hagelwitte marmer werden overal rond bloemen van verschillende kleuren steen geïncrusteerd, en rondom de graftombe staat een marmeren windscherm dat, hoewel een paar cm. dik, volledig als kantwerk werd uitgehold. Er is enorm veel volk, maar iedereen wordt ingetogen stil als de oude gids een hoge toon aanheft, en de echo zijn stem als die van een heldentenor secondenlang laat nazinderen...

Bij het verlaten van dit paleis, wonden we ons nog meermalen, om na te genieten van de weerspiegeling van dit indrukwekkend paleis, in de veelvuldige waterbekkens van het park. Onmiddellijk hierop, en in schrijnend contrast, volgt een bezoek aan de melaatsenkolonie, op nauwelijks 500 m. afstand. We hebben zo juist heel even de hemel geproefd maar vallen nu in een ander uiterste. Het is een klein dorp waarin 82 families wonen, hoefijzervormig gebouwd rondom het dispensarium, gift der west-duitse katholieken. Meestal armzalige hutten, maar toch werd reeds een aanvang gemaakt met huizenbouw in steen. We gaan de oude chef opzoeken en hij troont op een houten bed midden op het dorpspleintje. Dra is hij omringd. Voortdurend vouwt hij de handen, met stompen van weggerotte vingers, samen, om ons op z'n indisch welkom te heten. Hij straalt goedheid en dankbaarheid uit...

Natuurlijk moet de verder afgelegen spookstad FATEHPUR van de 16^e eeuw ook haar beurt krijgen. Deze voormalige hoofdstad, een juweel van indo-arabische stijl, werd in 12 jaren opgebouwd, en moest na 16 jaar reeds terug verlaten worden bij gebrek aan water..... En dan weer vlug de taxi in, om niet even vlug de vlieghaven te bereiken, want vóór de barreel laat de trein 20 min. op zich wachten en de remmen van de wagen begeven het vlak vóór het gebouw van de luchthaven. Vooruit! Op weg naar DELHI...

Allegre *Allegre*

13 - 19 november : DELHI - JAIPUR - UDAIPUR

DELHI : Na nauwelijks 20 minuten vlucht over een afstand van 200 km. belanden wij in een totaal verschillende wereld : NEW DELHI is best te vergelijken met het moderne Brussel. Brede lanen, prachtige gebouwen, wolkenkrabbers en parken. In het Centraal Huis van de Bisschoppen-conferentie van India, waar we verblijven, hebben we ons kostelijk geamuseerd. In de receptie dachten we dat een kleine jongen aan 't spelen was met een telefoon-toestel. Neen, het was de receptionist himself! Als hij naast ons kwam staan, reikte hij ternauwernood aan onze broekriem. Deze man van 27 jaar zag er uit als een 1° kommunikantje, maar wat een eruditie en verstandige blik als hij ons te woord stond, het ene beentje sierlijk gekruist over het andere. Zonder het minste kompleks hield hij een boek onder de arm, met de titel naar ons toegekeerd: " Don't worry about the future " - " Geen vrees omtrent de toekomst ".

Wat zijn we toch geluksvogels! We vernemen nu dat 3 dagen na ons vertrek uit BANGLA DESH een nieuwe staatsgreep plaats had en dat verschillende ministers vermoord werden. Juist op tijd vertrokken (!)

Een rit doorheen de gonzende hoofdstad geeft ons de kans het volgende te bewonderen : de reusachtige rotonde van het Parlementsgebouw, de residentie van de President in rode steen, de prestige-gebouwen van de Ambassades, waar alle landen elkaar de loef trachten af te steken, het monument van Gandhi op de plaats waar hij verast werd op 31 januari 1948, verder de 2° grootste moskee ter wereld, waar op de trappen een hoop in voden gehulde leeglopers ons miserabel zitten en liggen aan te gapen. - We eindigen deze rit, vertrekkend van het monumentale Rode Fort, dwars doorheen de stad, naar de beroemde Qutab Minar-toren van 78 m. hoogte in rode steen en wit marmer, gebouwd door de moslims in 1199 met de stenen van een door hen verwoeste hindoe-tempel. Onderweg valt ons een spreuk in het oog boven op een brug: WORK MORE, TALK LESS = WERK MEER, BABBEL MINDER. Het doet ons nadenken om "van nu af" het verslag merkkelijk in te korten !!! Ja, maar 't is toch ook "werken" !

Het past ook dat we een stukje indische kultuur genieten. Een groep professionele kunstenaars, uitgedost in de meest kleurrijke drachten, geven ons een keuze te bewonderen van typische dansen uit verschillende staten van India. Werkelijk een toppunt van bevalligé elegantie.

Een elegant waren de 4 olifanten die in het Apollo-Circus een rituele hindoe-dans uitvoerden met toortsen en klokken in hun slurf.

JAIPUR :

Meer dan ons lief is, moesten we in India dikwijls zeer vroeg uit de veren. Ook nu starten we reeds te 4.30 u., fris gewassen en geschoren. Onze 19° vlucht brengt ons, bij dageraad, in JAIPUR. Eens te meer worden wij opgewacht, en nu door Fr. John D'Souza, die hiervoor een reis van 90 km. over had. Op onze rit naar de stad kruisen we karavanen kamelen; als trekdieren gebruikt, spelende apen en - wat typisch is voor de staat Rajasthan - heel wat pauwen in het wild. Zeer karakteristieke stad, gans in roze steen gebouwd, aangenaam kontrasterend tegen een immer-blaauwe hemel. De engelse architect Sir Hugh Casson beweert dat, na Peiping in China, Jaipur de schoonste stad is ter wereld.

Acht kunstig bewerkte reuze-ingangspoorten geven toegang tot een gezellig handelscentrum vol winkelende vrouwen in een kleurrijkdom van sarees. Per jeep beklimmen we rotsachtige wegen buiten de stad om het Maharajah-paleis van Amber te bezichtigen, tot we plots voor een vloot van wel 25 rijkelijk beklede en beschilderde olifanten staan, die elk in hun draagstoel vier moderne Maharajah's, nl. welstellende toeristen, tegen 50 Rs.-250 FR-, naar het kasteel voeren. Dit laatste is een combinatie van fort, stad en paleis. Eindeloze marmeren zalen, belegd met schilfers gekleurd spiegelglas - made in Belgium - en luxueuze vertrekken voor de vrouwen van de harem, geven ons een bewijs van het luilekkerleven dat de Maharajah's gekend hebben.

Zoals u weet was het doel van onze reis vooral mensen te ontmoeten in hun dagelijkse omgeving, ~~en~~ werkwijze en leefmilieu. Welnu die kans wordt ons ook in Jaipur gegund: ditmaal twee gegoede en meer geëvolueerde gezinnen. We worden onmiddellijk als echte familieleden aanvaard en beleven er aangename uren. Zoals we trouwens ook op een volgende avond in een internationaal gezelschap in St.Xavier's een onvergetelijke zangstonde meemaken: er wordt gezongen in 4 stemmen en... wij hebben ons steentje goed bijgedragen. - Bij het verlaten van Jaipur geven 32 weeskinderen, met accordeon begeleid door hun muzikale pleegvader, de enthoesiaste parochiepriester, enkele afscheidsliederen ten beste.

UDAIPUR :

Twee uren vliegen over een woestijnachtig gebied, en op de luchthaven Udaipur staat Fr.Varghese Kaipada ons op te wachten met ... een 5-tonner! We zitten met 4 in de kabien geperst, terwijl onze bagage achterin onherkenbaar wordt door het opwaaien van cementstof in de laadbak en zand langs de baan. Nog 16 km.vóór de stad, komen we terecht in een zeer eenzaam maanlandschap. Daar moest Fr.Varghese enkele jaren geleden nog met alles beginnen. Mensen wonen zeer ver van elkaar verwijderd, in een 30-tal dorpen, verspreid tussen rotsheuvels vol kaktussen.

Vóór 3 jaar stond hier een schooltje in bamboe, waar de kinderen ~~tegen~~ tijdens het regenseizoen alleen maar konden leren zwemmen. Nu staat er de Don Bosco-Ashram: een kleine sympatieke school, een klooster met 8 nonnekens en de grondvesten voor een ziekenhuis met 12 bedden. Vroeger was de bevolking wantrouwig en zelfs vijandig. Nu komen ze, wel 1000 iedere maand, met hun kwalen veel liever naar de zusters, dan naar het ziekenhuis in de stad. Fr.Varghese is vol dankbaarheid voor UW medewerking. Als we eens voorzichtig informeren of er ook in zijn huis verbetering kwam, brengt hij ons naar een soort elektriciteitskabien, waar hijzelf werkt, wast, kookt en slaapt..! Doodarm maar proper!

Tegen het vallen van de avond nemen we Fr.Varghese mee uit soeperen in het Laxmi-hotel in de stad, aan de boord van één der talloze meren. Als enige verlichting: kaarsen en maneschijn; er is immers weer een stroomonderbreking. Terwijl men ons eetmaal klaarmaakt, genieten we van een sterrenklare hemel, een volle maan op het meer, de windstilte en de bergen. Onvergetelijk! Voor de terugkeer kruipen we in de reuze-laadbak, om rechtopstaande weer te keren, terwijl lauwe wind ons tegenwaait. 's Nachts hebben we geen last van de luipaarden en hyena's in de streek, maar worden wel wakker door de jakhalzen, die als babies huilen.

's Anderendaags ontmoeting met de Overste van het St. Paul's College in Udaipur. Een innemende verschijning. Dankzij zijn begeleiding is onmiddellijk een bootje ter beschikking voor een bezoek aan het Lake Palace van de Maharajah. Dit paleis is nu een hotel geworden, wellicht het meest aantrekkelijke ter wereld. Als ge goesting krijgt het appartement van de Maharajah voor één nacht te betrekken, vergeet niet 450 Rs. of 2250 FR. mee te brengen. De manager van dit hotel zelf voert ons dan als gids door het paleis uit de sprookjes van duizend en één nacht. Als oud-leerling van het College staat hij, een hindoe, duidelijk in bewondering voor de Overste en is gelukkig ons een koffie te kunnen aanbieden uit het Patersvaatje. Wij zijn het eveneens! Hij vertelt hoe een paar jaar geleden het meer nog krioelde van krokodillen. In de zomer van 1973 echter droogde het nagenoeg uit en de monsters vluchtten weg over land. Nu keren ze langzaam weer.

Voor onze bezoeken aan de stad, hebben we de enorme bus van het College ter beschikking gekregen. Zij lijkt meer op een rijdend stadion. Normaal worden er 83 kinderen mee aan- en afgevoerd. Zo belanden we in het City Palace: een labyrint van kleine intieme vertrekken, loggia's, binnentuinen en balkons, met mooie vergezichten op de meren. Vervolgens het Maagdenhof, de tuin der fontein met waterspuwende olifanten over een vijver vol reuze-grote lotus-blaren. In de bomen staan slanke witte kraanvogels ons te beloeven. Een man met een sleutel van kolossale afmetingen vergezelt ons om de kranen open en dicht te draaien. Onwillekeurig denken we aan een scène uit de film "Mon Oncle". En dan het poppen-museum, waar we omwille van de tijd doorheen vliegen. We wonen er een demonstratie bij van hand- en stangpoppenspel. Een juweel van techniek. De groep hieraan verbonden won, niet voor niets, de eerste prijs op een internationale wijkwedstrijd. De kinderen die ons vergezellen, gieren van de pret. Dezelfde avond nog een gezellig samenzijn met Fr. Varghese en zijn medewerkers. Het is ons afscheid van het maanlandschap en tegelijk van het indische binnenland. Morgen zitten we terug in BOMBAY, onze laatste pleisterplaats...

20 - 24 november: Samengeperst daveren we terug naar de luchthaven van Udaipur, in de camion van Fr. Varghese. Het is dan weer 2 uren vliegen, om te landen in de gloeiende oven van BOMBAY. De hevige hitte, gevolg van een maansverduistering, valt des te meer tegen na de frisse temperatuur die we gekend hebben in het Noorden. De volgende dagen pakken we het rustig aan maar zijn wel geïnteresseerd in een bezoek aan het weeshuis Our Lady's Home met zijn 240 jongens. In Fr. Austin ontmoeten we, benevens de ronde joviale bestuurder, de ideale jeugdleider en -opvoeder. Niettegenstaande slechts een paar maanden hier benoemd, wordt hij door de jongens en medewerkers op handen gedragen. Er heerst zulke ongedwongen sfeer, dat de kinderen zich vrijelijk kunnen uitleven. We maken er een H. Mis mee, terwijl de herdershond vóór het altaar rustig zijn uiltje vangt. De grote kapel daverd op haar grondvesten, als tijdens de zang meer de longen der kinderen als hun kelen aan bod komen. Brother Anthony, een Christus-figuur zo weggelopen uit Oberammergau, begeleidt hen met meesterlijk talent op de gitaar. De Directeur zelf introduceert elk van ons, raak getypeerd, en is bijzonder attentvol t.o.v. Fr. George, die juist vandaag het 21-jarig jubileum viert van zijn priesterwijding. De kinderen kunnen hun geluk niet op, en komen ons achteraf elk persoonlijk verwelkomen in... prachtig engels!

Rest ons dan nog de tijd om in BOMBAY enkele afscheidsbezoeken af te leggen bij vrienden en al onze spullen te herschikken.

Op maandag 24 november, dag van onze terugkeer, wacht ons een vlucht van 14 uren. Een te overbruggen tijdsverschil van 4.30 u. zal van deze dag "de langste dag" maken van onze reis.

Wij zijn vol dankbaarheid tegenover de Heer voor al de mooie ervaringen tijdens deze onvergetelijke reis, die Hij blijkbaar zegende. Ook voor de harde momenten, die wij meer verzwegen in dit rapport, zeggen wij Hem dank! Erkentelijk zijn we ook tegenover elkaar voor de goede verstandhouding en de buitengewoon vriendschappelijke sfeer, speciaal in die ogenblikken dat de ene of de andere een harde noot te kraken kreeg... en ... 't waren er vele!!

We beëindigen hier ons verslag met de bezinningstekst, die ons opviel in de kapel van het protestantse Home, waar we thans verblijven :

" FOR ALL THAT HAS BEEN, THANKS !

FOR ALL THAT WILL BE , YES ! "

" VOOR AL WAT WAS, DANK !

VOOR AL WAT KOMT, JA ! "

Wij meenden dit relaas moeilijk positiever te kunnen besluiten.

+ + + + +

"De nood van armen
en het klagen van geringen,
Ik duld het niet meer, zegt de Heer.
Ik red wie er om vraagt." (uit Psalm 12)

A. Rozgant

Abraham

MENSELIJKE WAARDEN bij de indiërs

=====

Wij vroegen Fr. George Zwijsen sj, 27 jaar in India, ons zijn bevindingen mee te delen omtrent bepaalde levenswaarden, die volgens hem de indiërs typeren.

WAARDE VAN TIJD : Tijd heeft een andere waarde. Heeft niet zoveel belang.

Wacht één uur, wacht één dag, 't geeft niet. Wat vandaag niet kan gebeuren, zal het morgen wel. Er is geen haast bij. De mensen worden niet vlug ongeduldig, en verliezen ook niet vlug hun humeur. Een indiër heeft altijd tijd voor anderen.

WAARDE VAN DE FAMILIE : Broers en zusters, neven en nichten, kozijs en ooms, hangen aan elkaar. Familiebanden blijven voor het leven. Aanhankelijkheid aan elkaar in éénzelfde familie. Een klein kereltje van 5 j. droeg een jongen van 2 j. Fr. George vroeg hem: Is die jongen niet te zwaar? - Antwoord: Hij is absoluut niet zwaar, hij is mijn broer!

WAARDE VAN DE CLAN - KASTE : Helpen mekaar aan jobs en geld. Denken en voelen hetzelfde, sluiten zich formeel voor buitenstaanders.

WAARDE VAN DE GROEP: (familie, clan, kaste, dorp, deelstaat)

De groep is belangrijker dan het individu. Er is veel minder individualisme in India dan in het Westen. Is het resultaat van wat volgt ...

WAARDE VAN PRIVACY : Er is praktisch geen intimiteit. Mensen kunnen slapen langsheen de straat, in stations, of wachtend op trein en bus. Wassen en doen hun behoeften in 't openbaar, dragen elkanders kleren. Zodoende is het praktisch onmogelijk een geheim te bewaren: alles is toch geweten door jan en alleman.

WAARDE VAN DE KINDEREN : Kinderen worden gewenst en bemind. Gehuwden verlangen vele kinderen. Een kind, zeggen zij, bezorgt geen last. Het maakt geen lawaai, wel muziek. Enorme eerbied voor de vrijheid van het kind. Indiërs kunnen slechts moeilijk begrijpen waarom wij westerlingen zo staan op discipline en gehoorzaamheid vanwege de kinderen. Kinderen mogen alles doen, en is alles toegelaten: ze kunnen immers niet verkeerd handelen.

WAARDE VAN DE GASTVRIJHEID : Zeer grote eerbied voor gasten, die onaangekondigd altijd welkom zijn. Er is altijd voedsel en er is altijd een plaats om te slapen. Gasten kunnen 2 of 3 dagen of zelfs langer blijven, niemand zal een opmerking maken.

WAARDE VAN GELD : Geld heeft geen absolute waarde. Zij waarderen het en zullen er hard voor werken. Als zij er geen bezitten, zullen ze hun schouders ophalen en zeggen: Wat kunnen we er aan doen? Het is de Kismet, het noodlot, dat we arm zijn. Het is nutteloos er tegen te vechten. Onnodig zich op te winden.

WAARDE VAN HET LEVEN : "Leven" heeft slechts een betrekkelijke waarde. De houding van de indiërs t.o.v. de dood is totaal verschillend van de Europese. Er heerst niet dezelfde angst voor dood of ziekte. Wat kunnen we er aan doen? Het is immers de wil van God. Het staat zo in mijn noodlot.

WAARDE VAN DE ONTHECHTING : De indiër is niet zo sterk gehecht aan geld, gezondheid en leven. Hij neemt afstand van die dingen, ziet verder en vereenzelvigt ^{er} zich niet mee.

WAARDE VAN HET GEESTELIJKE : Iedere indiër, 't zij rijk of arm, weet dat het leven meer inhoud heeft dan alleen het bezit van materiële goederen. Ze spreken voortdurend onder allerlei vormen over God. Ze hebben God voortdurend in hun gedachten. Hij is een kracht, alomtegenwoordig.

WAARDE VAN SEKS : Een natuurlijke functie. Hieromtrent zijn ze zeer gereserveerd. Zij minachten de westerlingen omwille van hun overwaardering terzake. Hoewel via filmen het westers denken reeds meer ingang vindt. Seks is iets essentieels in het leven. Anderzijds zijn ze bereid tot onthechting. De militairen vinden er geen graten in elk jaar gedurende 10 maanden van hun vrouw gescheiden te zijn. Lange afwezigheden zijn zeer normaal in India. Ze hebben een diepe eerbied voor de trouw in het huwelijksleven en de zuiverheid.

WAARDE VAN DE VROUW : De vrouw is bepaald minderwaardig. Er is voor haar geen plaats in de hoge raden. Zij heeft slechts weinig te vertellen in de familie, in de gemeenschap. Zij is er voor het huishouden en de kinderen. Er is voor haar slechts weinig liefde en aandacht.

WAARDE VAN HET LIJDEN : Indiërs kunnen het opbrengen veel af te zien. Maar lijden wordt passief ondergaan, en apatisch. Hun leven is doordrongen van diep fatalisme.

+ + + + +